

V A S A .
V A S A .

Vöyrinkaupungin konepaja-alue "KONEPAJANRANTA"

VUOROVAIKUTUSRAPORTTI

Asemakaava ja tonttijako nro 1125
Vaasan kaupunki, kaavoitus 16.5.2023

SISÄLLYSLUETTELO

SISÄLLYSLUETTELO	2
1 ALOITUSVAIHE	4
1.1 Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu	4
1.2 Aloituskokous viranomaisille	5
1.3 OAS:n nähtävälle asettaminen	6
1.4 Karttakysely	6
1.5 Aloitusvaiheessa saatu palaute	7
1.5.1 Tiivistelmä aloitusvaiheen (OAS) lausunnoista	7
1.5.2 Aloitusvaiheen (OAS) lausunnot ja kaavoituksen vastineet	7
1.5.2.1 Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus	7
1.5.2.2 Pohjanmaan liitto	7
1.5.2.3 Pohjanmaan pelastuslaitos	8
1.5.2.4 Museovirasto	8
1.5.2.5 Pohjanmaan museo	8
1.5.2.6 Väylävirasto	10
1.5.2.7 Senaatti-kiinteistöt	10
1.5.2.8 Suomen Erillisverkot Oy	10
1.5.2.9 Fingrid Oyj	10
1.5.2.10 Telia Finland Oyj	10
1.5.2.11 Vaasan Sähkö – Kaukolämpö	10
1.5.2.12 Vaasan Sähköverkko Oy	11
1.5.2.13 Ilmatieteen laitos	11
1.5.3 Tiivistelmä aloitusvaiheen (OAS) mielipiteistä	12
1.5.4 Aloitusvaiheen (OAS) mielipiteet	12
1.5.4.1 Vaasan kantakaupungin asukasyhdistys	12
1.5.4.2 Vaasan taideyhdistys	13
1.5.4.3 Bostadsandelslaget Framtid	13
1.5.4.4 Yksityishenkilö A	14
1.5.4.5 Yksityishenkilö B	14
1.5.4.6 Yksityishenkilö C	15
1.5.4.7 Yksityishenkilö D	15
1.5.4.8 Yksityishenkilö E	15
1.5.4.9 Yksityishenkilö F	15
1.5.4.10 Yksityishenkilö G	16
1.5.4.11 Yksityishenkilö H	16
1.5.5 Kaavoituksen yhteinen vastine kaikkiin saapuneisiin mielipiteisiin	17
2 LUONNOSVAIHE (Valmisteluvaihe)	20
2.1 Asemakaavaluonnoksen nähtävälle asettaminen	20
2.2 Yleisötilaisuus	20
2.3 Karttakysely	20
2.4 Luonnosvaiheessa saatu palaute	20
2.4.1 Tiivistelmä luonnosvaiheen lausunnoista	20
2.4.2 Luonnosvaiheen lausunnot ja kaavoituksen vastineet	20
2.4.3 Tiivistelmä luonnosvaiheen mielipiteistä	20
2.4.4 Luonnosvaiheen mielipiteet ja kaavoituksen vastineet	20
3 EHDOTUSVAIHE	20
3.1 Asemakaavaehdotuksen nähtävälle asettaminen	20
3.2 Yleisötilaisuus	20

3.3	Karttakysely	20
3.4	Ehdotusvaiheessa saatu palaute	20
3.4.1	Tiivistelmä ehdotusvaiheen lausunnoista	21
3.4.2	Ehdotusvaiheen lausunnot ja kaavoituksen vastineet	21
3.4.3	Tiivistelmä ehdotusvaiheen mielipiteistä	21
3.4.4	Ehdotusvaiheen mielipiteet ja kaavoituksen vastineet.....	21
4	LIITTEET	22
4.1	Väyläviraston lausunto (vain suomeksi)	22
4.2	Ilmatieteen laitoksen lausunto (vain suomeksi)	25
4.3	Aloitussvaiheen karttakyselyn tulokset.....	27

1 ALOITUSVAIHE

1.1 Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu

Maankäyttö- ja rakennuslain 66 §:n 2 momentissa tarkoitettu aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu järjestettiin 3.10.2022.

Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelussa nostettiin esiin seuraavia asioita, joita asemakaavatyössä tulisi huomioida:

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus

- Asemakaavan valmistelua tulee jatkaa vaikutuksiltaan merkittävänä asemakaavana.
- Ehdotusvaiheessa on syytä pitää viranomaisneuvottelu sen jälkeen, kun lausunnot asemakaavaehdotuksesta on saatu.
- Kaupungin ja maanomistajan välisiin sopimuksiin olisi hyvä kirjata alueen rakentumisen vaiheistus, jotta varmistetaan alueen systemaattinen toteutus. Vaiheistuksen määrittäminen asemakaavassa olisi turhan jäykkä keino.
- Asemakaavaselostukseen tulisi liittää suunnitelma alueen rakentumisen vaiheistamisesta.
- Alueella esiintyvät pilaantuneet maat tulee selvittää ja huomioida asemakaavassa.
- Hulevesi- ja pilaantuneiden maiden selvitysten yhteensovittaminen on tärkeää.
- Luonnonsuojeluyksikölle riittää tässä vaiheessa, että luontoselvitys tehdään.
- Alueen lähellä ei ole valtion maanteitä, mutta alueella on rautatie. Suunnittelussa tulee huomioida erikoiskuljetusreitit.
- Liikenne- ja muita selvityksiä laadittaessa tulisi huomioida myös sosiaaliset vaikutukset.
- Asemakaavassa tulee huomioida Vaasan Sähkön laitoksen aiheuttamat riskit.

Pohjanmaan pelastuslaitos

- Kalastajankadun avaaminen liikenteelle on tärkeä asia Pelastuslaitokselle, koska kaatuyhteys lyhentää matka-aikaa Palosaaren suuntaan.

Tukes:

- Tukesin näkökulmasta alueen kehittämisen vaiheistaminen ja muutoksen hallinta on oleellisin asia. Wärtsilän teollisuuskäytön poistumista Vaasan keskustasta on odotettu pitkään, sillä se on aiheuttanut huolta kemikaaliturvallisuuden suhteen. Lähellä on myös Vaasan Sähkön laitos, joka on Tukesin valvonnan alainen.

Väylävirasto

- Mikäli radan läheisyyteen osoitetaan uutta melulle ja tärinälle herkkää toimintaa, tulee kaavatyön yhteydessä laatia melu-, tärinä- ja runkomeluselvitykset. Lisäksi rautatiealueen mahdollisen kaventamisen ja uuden tasoristeyksen osalta on huomioitava Väyläviraston aikaisemmin antamat kommentit, jotka koskivat radan tilantarvetta ja tasoristeyksiä.

Pohjanmaan museo

- Kulttuuriympäristöinventointi on tehty ja arvotettu. Alueen vanhimmat ja arvokkaimmat rakennukset on huomioitu suojelumerkinnöin. Inventointi antaa suunnittelulle hyvän taustan.

Lopuksi todettiin, että kaavahanke on hyvin mielenkiintoinen ja tulee varmaan kiinnostamaan kaupunkilaisia. Todennäköisesti alueen kehittäminen tulee helpottamaan liikkumista alueella ja myös parantamaan Onkilahden puiston saavutettavuutta.

1.2 Aloituskokous viranomaisille

Asemakaavan aloituskokous järjestettiin 11.11.2022.

Aloitusvaiheen aloituskokouksessa nostettiin esiin seuraavia asioita, joita asemakaavatyössä tulisi huomioida:

Vaasan kaupunki, kiinteistötoimi

- Alueella on paljon potentiaalia.
- Pilaantuneisiin maihin liittyvät asiat ovat tärkeässä roolissa.

Vaasan kaupunki, rakennusvalvonta

- Tuulisuusselvitys on tärkeä.
- Järvikadun roolia tulisi miettiä: se voisi palvella tonttikatuna ja läpiajon voisi myös katkaista.
- Tulisi harkita, voiko korttelialueita sijoittaa myös Järvikadun paikalle.
- Diagonaalit korttelirakenteessa vaikuttavat hyvältä. Pyöreän aukion toivoisi tulevan enemmän esiin.

Vaasan kaupunki, kuntatekniikka

- Järvikadun roolia tutkitaan liikenneselvityksessä. Katu palvelee myös alueen ulkopuolista liikennettä, joten suunnittelussa on huomioitava liikennemäärät.
- Meluasiat on huomioitava.
- Suunnittelussa tulee huomioida alueen nykyiset korkeusasemat.
- Nykyisellään alueella on lähes 90% läpäisemätöntä pintaa. Hulevesien suhteen tilanne todennäköisesti paranee huomattavasti.
- Nykyiset hulevesiputket merkitään rasitteena asemakaavaan tai siirretään eri paikkoihin.
- Kuntatekniikan viheralueyksikkö toivoo, että suunnittelussa huomioidaan alueiden ylläpito ja kunnossapito.
- Pienvenesatamien laituripaikoista on tällä hetkellä enemmän tarjontaa kuin kysyntää. Kuntatekniikka suhtautuu uusien laitureiden sijoittamiseen ja ruoppauksiin varauksella.

Vaasan kaupunki, liikuntapalvelut

- Onko säilytettävään halliin mahdollista sijoittaa sisäliikuntaan soveltuvaa tilaa?
- Onkilahden rantaa on kehitetty erilaisille liikuntatoiminnoille.

Pohjanmaan museo:

- Viranomaisneuvottelussa maakuntamuseo totesi, että kulttuuriympäristöinventointi on tehty ja arvotettu. Alueen vanhimmat ja arvokkaimmat rakennukset on huomioitu suojelumerkinnöin. Pohjanmaan museo täydentää tätä seuraavasti:
- Alue kokonaisuutena ei ole korkealle rakentamiselle sopiva paikka, varsinkaan ei suojeltujen rakennusten vierellä Vöyrinkaupunkia varjostamassa.
- Vaasan keskusta-alueen korkean rakentamisen selvityksessä sanotaan (2014): ”Mereltä päin katsottuna Vaasan kaupunkikuva on yhtenäinen, horisontaalinen ja kau-

punkkimainen”. Tämä kuvaa hyvin myös Wärtsilän alueen rannanpuoleista julkisivua. Punatiilliset horisontaaliset tehdasrakennukset antavat yhtenäisen ilmeen. Nykyisten tehdasrakennusten tilalle suunnitellut rakennukset pirstovat tämän yhtenäisen ja elegantin ilmeen. Alueen suunnittelussa tulisi myös huomioida olemassa oleva uudempi rakennuskanta.

Pohjanmaan pelastuslaitos

- Kalastajankadun avaaminen liikenteelle on tärkeä asia Pelastuslaitokselle, koska katuysteys lyhentää matka-aikaa Palosaaren suuntaan.

Vaasan Vesi:

- Palosaaren sillan itäpuolella on Vaasan Veden toiminnalle tärkeitä putkia. Ei täyttöjä niiden päälle.
- Järvikadun alla on viemäreitä, joita tarvitaan jatkossakin.
- Uudelle Kalastajankadun osuudelle rakennetaan tarvittaessa vesijohtoja
- Radan suuntainen hulevesiputki kulkee osittain Wärtsilän vanhojen rakennusten alla.

Vaasan Sähköverkko Oy:

- Vaasan Sähkön osalta suunnittelu lähtee puhtaalta pöydältä, kun käyttötarkoitus muuttuu.
- Muuntamoille pitää löytyä kaavasta tilavaraukset.

Vaasan Sähkö, kaukolämpöyksikkö

- Alue on kaukolämmön piirissä. Kaukolämmön päälinja menee Järvikatu-Kalastajankatu -linjalla. Alueella on myös Wärtsilän omistamia kaukolämpöjohtoja.
- Uudet rakennukset liitettävissä verkkoon. Tarvittavat muutostyöt tehdään.
- Haasteena on säilytettävien rakennusten pitäminen lämpimänä siinä vaiheessa, kun osa rakennuksista puretaan. Purkamisen yhteydessä pitää tehdä kaukolämpöön liittyviä toimenpiteitä.

1.3 OAS:n nähtäville asettaminen

10.10.2022 päivätty Osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetettiin kaupunkiympäristölautakunnan päätöksellä nähtäville **2.11.-1.12.2022** väliseksi ajaksi. Siitä jätettiin määräaikaan mennessä 11 mielipidettä ja 13 lausuntoa.

1.4 Karttakysely

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävilläolon yhteydessä toteutettiin internet-pohjainen karttakysely (Maptionnaire). Karttakyselystä saatu palaute on koottu erilliseen liitteeseen.

1.5 Aloitusvaiheessa saatu palaute

1.5.1 Tiivistelmä aloitusvaiheen (OAS) lausunnoista

Aloitusvaiheen lausunnoissa nostettiin esiin seuraavia asioita, joita asemakaavatyössä tulisi huomioida:

- Erikoiskuljetusreitit
- Mahdolliset junaliikenteen aiheuttamat melu-, runkomelu- ja värinä Haitat.
- Hulevesien ja pilaantuneiden maiden selvitysten yhteensovittaminen
- Vaasan sähkönsäilö laitoksen aiheuttamat riskit
- Alueella nykyisin tapahtuva vaarallisten kemikaalien käsittely ja varastointi
- Alueella sijaitseva maanalainen infrastruktuuri
- Alueen rakentamisen vaiheistus
- Mahdolliset merivesitulvat
- Virkistysalueet ja maisemarakenne
- Vedenalainen kulttuuriperintö
- Nykyisen tehdasalueen kaupunkikuvallinen ja arkkitehtoninen yleisilme
- Asemakaavan taustaselvityksessä on huomioitu alueen vanhimmat ja arvokkaimmat rakennukset, mutta myös alueen uudempi rakennuskanta tulisi ottaa huomioon suunnittelussa

1.5.2 Aloitusvaiheen (OAS) lausunnot ja kaavoituksen vastineet

Alkuperäiset lausunnot on arkistoitu osaksi kaavamateriaalia. Seuraaviin kappaleisiin on koottu lausunnot lyhennettyinä, sekä kaavoituksen mahdollinen vastine lausuntoon.

1.5.2.1 *Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus*

LAUSUNTO: Suunnittelussa tulee huomioida erikoiskuljetusreitit ja se, että Järvikatu on erikoiskuljetusreitti muillekin kuin Wärtsilän erikoiskuljetuksille. Hulevesiä ja pilaantuneita maita koskevien selvitysten yhteensovittaminen on ratkaisevan tärkeää. Asemakaavassa tulee huomioida Vaasan Sähkönsäilö laitoksen aiheuttamat riskit. Kaupungin ja maanomistajan välisiin sopimuksiin olisi hyvä kirjata vaiheistus, jotta varmistetaan alueen systemaattinen toteutus. Asemakaavassa vaiheistuksen määrääminen on turhan jäykkä keino.

Asemakaava sijaitsee Onkilahden rannan vieressä. Suunnittelussa on otettava huomioon, että korkealla merivedenkorkeudella voi merivesi nousta maa-alueille. Suositusta alueen alimasta rakentamiskorkeudesta voi pyytää Ilmatieteen laitokselta.

Ely-keskus pyytää lausuntoa varten asemakaavan taustaselvitykset. Asemakaavatyössä voidaan käyttää vanhoja selvityksiä soveltuvin osin.

KAAVOITUKSEN VASTINE: Huomioidaan.

1.5.2.2 *Pohjanmaan liitto*

Asemakaava-alueella on voimassa Pohjanmaan maakuntakaava 2040, joka sai lainvoiman 11.9.2020. Alueella on voimassa Vaasan keskustan osayleiskaava 2040, jonka Vaasan kaupunginvaltuusto hyväksyi 10.6.2019. Pohjanmaan liitto toteaa, että asemakaava laaditaan osayleiskaavan mukaisesti.

Kaava-alue sijaitsee kaupunkirakenteessa keskeisellä paikalla. Koska alue on osa ydinkeskustaa, Pohjanmaan liitto pitää tärkeänä, että alueen sijainti ja toiminta suhteessa keskustan muihin kaupunginosiin selvitetään ja otetaan huomioon asemakaavassa. Kaava-alueeseen kuuluu osa kaupunginrannan virkistysalueesta, joka on paikallisesti merkittävä virkistysalue. Alueen asumisen lähivirkistysalueiden yhdistäminen Onkilahden puistoon ja muihin lähialueen viheralueisiin voi olla hyvä tapa lisätä alueen saavutettavuutta ja vetovoimaa.

Jatkosuunnittelun kannalta on tärkeää kuvata maisemarakennetta ja sitä, miten alue on kehittynyt maannouseman, ruoppauksen ja täyttöjen myötä. Alueen jatkosuunnittelussa tulee näyttää, miten maisemarakenne on otettu huomioon kaavaratkaisussa.

Pohjanmaan liitolla ei ole muuta huomautettavaa Vöyrinkaupungin konepaja-alueen osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.

KAAVOITUKSEN VASTINE: Huomioidaan.

1.5.2.3 *Pohjanmaan pelastuslaitos*

LAUSUNTO: Vöyrinkaupungin konepaja-alueella on tällä hetkellä toiminnanharjoittaja, jolla on vaarallisten kemikaalien käsittelyyn ja varastointiin liittyvä lupa TUKESilta. Pelastuslaitos muistuttaa, että vaaralliset kemikaalit on huomioitava Vöyrinkaupungin konepaja-alueen suunnittelussa ja toteutumisessa. Vaarallisten kemikaalien valvovana viranomaisena toimii TUKES.

KAAVOITUKSEN VASTINE: Asemakaavan tavoitteena on alueen käyttötarkoituksen muutos. Kun asemakaava toteutuu, alueella ei enää varastoida ja käsitellä vaarallisia kemikaaleja. Asemakaava voi täysimääräisesti toteutua vasta, kun nykyinen teollisuustoiminta on poistunut alueelta. Vaasan kaupunki ja maanomistaja tulevat laatimaan alueen toteutumisen ja vaiheistuksen aikataulusta sopimuksen.

1.5.2.4 *Museovirasto*

LAUSUNTO 24.11.2022: Museovirasto lausuu asiasta vain vedenalaisen kulttuuriperinnön osalta. Muutoin kulttuuriympäristön asiantuntijana toimii ja suojelusta vastaa Vaasassa Pohjanmaan museo.

Museovirasto esittää, että jos kaava tulee osoittamaan vesialueelle muuttuvaa käyttöä, muutosalueella teetetään kaavavalmistelun yhteydessä arkeologinen vedenalaisinventointi. Mikäli muutosalueet voidaan osoittaa jo aiemmin ruopatuiksi alueiksi, vedenalaisinventointi ei ole tarpeen.

LAUSUNTO 27.1.2023: Vaasan kaupunki lähetti 4.1.2023 Museovirastolle lisäaineistoa. Lisäaineiston perusteella Museovirasto toteaa, että alueen arkeologinen vedenalaisinventointi ei ole tarpeen.

1.5.2.5 *Pohjanmaan museo*

LAUSUNTO:

Wärtsilän tehdasalueen kulttuuriympäristöinventointi on tehty ja arvoitettu. Alueen vanhimmat ja arvokkaimmat rakennukset on huomioitu suojelumerkinnöin. Alueelle on asianmukaisesti merkitty viisi rakennustaiteellisesti tai kulttuurihistoriallisesti arvokasta ja vaalittavaa rakennusta.

Museo katsoo, että alue ei ole korkealle rakentamiselle sopiva paikka. Vaasan keskusta-alueen korkean rakentamisen selvityksessä todetaan (2014): ”Mereltä päin katsottuna Vaasan kaupunkikuva on yhtenäinen, horisontaalinen ja kaupunkimainen”. Tämä kuvaa hyvin myös Wärtsilän alueen Onkilahdenpuoleista julkisivua. Punatiilliset horisontaaliset tehdasrakennukset antavat koko alueelle yhtenäisen horisontaalisen ilmeen. Alueen suunnittelun lähtökohdaksi tulisi ottaa nykyisen tehdasalueen kaupunkikuvallinen ja arkkitehtoninen yleisilme, joka myös kuvastaa alueen rakentumisen ja käytön historiaa.

Nykyisten tehdasrakennusten tilalle suunnitellut rakennukset pirstovat tämän yhtenäisen ja elegantin ilmeen. Alueen suunnittelussa tulisi myös huomioida olemassa oleva uudempi rakennuskanta. Entiset tuotantohallit eivät välttämättä sovellu asumiseen, mutta keskustassa on esimerkiksi pulaa liikuntatiloista ja muista yhteistiloista.

KAAVOITUKSEN VASTINE:

Pohjanmaan maakuntakaavassa kaavoitettavat korttelialueet on osoitettu keskustatoimintojen alueeksi. Maakuntakaavan keskustatoimintojen (C) aluevarausmerkinnällä osoitetaan ”keskustahakuisten palvelu-, hallinto-, hyvinvointi- ja vapaa-ajan toimintojen sekä asumisen alueita liikennealueineen ja puistoineen.” Keskustatoimintojen aluetta koskee seuraava suunnittelumääräys: ”Tarkemmassa suunnittelussa tulee edellytykset sellaisen elinvoimaisen ja viihtyisän kaupunkikeskustan kehittymiselle, jolla on selkeä identiteetti ja korkealuokkainen arkkitehtuuri. Tiivistyvän ja muuttuvan maankäytön alueilla tulee tavoitella korkeaa tehokkuutta ottaen huomioon paikan luonne, kaupunkikuva sekä kulttuuriympäristö ja luontoarvot. Viheralueille, joilla on suuri arvo virkistykselle ja/tai kaupunkiympäristölle, ei tule rakentaa. Toimivalle kävelykeskustalle tulee luoda edellytyksiä ja osoittaa riittävät väylät kävelylle ja pyöräilylle keskustaan sekä pyöräilyreitit keskustassa.”

Vaasan kaupunki ja Wärtsilä Finland Oy ovat solmineet aiesopimuksen alueen kehittämiseksi. Molemmat osapuolet tavoittelevat sopimuksessa tiivistä, korkeatasoista kaupunkiympäristöä. Tämän sopimuksen mukaisesti asemakaavatyössä tutkitaan alueen käyttötarkoituksen muutosta. Asemakaavatyön tavoitteena on säilyttää suojeltujen rakennusten lisäksi uusin tehdashalli, johon on mahdollista toteuttaa museon mainitsemia toimintoja. Muilta osin asemakaavaluonnokset tähtäävät uudemman rakennuskannan purkamiseen. Kaavoitus katsoo, että mikäli maanomistajan ja kaupungin tavoitteena olisi tehdasrakennusten laajamittainen säilyttäminen, Pohjanmaan museon ehdotus (*Alueen suunnittelun lähtökohdaksi tulisi ottaa nykyisen tehdasalueen kaupunkikuvallinen ja arkkitehtoninen yleisilme.*) olisi erittäin hyvä lähtökohta suunnittelulle. Koska maanomistajan tavoitteena on laajamittainen purkaminen, alueelle syntyvää kaupunkitilaa on suunniteltu muilla periaatteilla. Tärkeinä tavoitteina on pidetty muun muassa pienimittakaavaisia ja vaihtelevia katu- ja kaupunkitiloja sekä sujuvia kevyen liikenteen yhteyksiä alueen poikki.

Alue sijaitsee keskeisellä ja näkyvällä paikalla Vaasan keskustan, Vöyrinkaupungin ja Palosaaren nivelkohdassa. Erityisesti Palosaaresta Onkilahden pohjoisrannalta avautuu alueelle suuria pitkiä näkymiä. Tehdasalueen pohjoisosan rakennukset muodostavat tasapainoisen ja yhtenäisen horisontaalisen kokonaisuuden. Alueen maamerkkejä ovat tehdasalueen länsiosassa sijaitseva moottorilaboratorio piippuineen ja säiliöineen. Ne muodostavat voimakkaasti vertikaalisen aiheen kaupunkijulkisivuun. Maisemallisesti ne liittyvät selkeästi radan varren ja merenrantojen teolliseen maisemakokonaisuuteen.

Kaavoitus katsoo, että erityisesti Palosaaren ja Vaskiluodon suunnasta katsottuna kaupunkirakenne kestää poikkeamia Vaasan muuten tasaisesta korkeusmittakaavasta. Asemakaava-

luonnoksessa esitetyn rakentamisen vaikutuksia Vöyrinkaupunkiin ja koko kaupungin siluettiin on kuvattu asemakaavaselostuksessa ja asemakaavan havainnemateriaalissa.

1.5.2.6 Väylävirasto

Väylävirasto edellyttää, että kaavoitettaessa alueita radan läheisyydessä on otettava huomioon mahdolliset junaliikenteen aiheuttamat melu-, runkomelu- ja tärinähaitat. Melun ja tärinän torjunnassa tulee kiinnittää erityistä huomiota haittojen ennaltaehkäisyyn toimintojen sijoitusratkaisuista päätettäessä. Kaavatyön yhteydessä tulee laatia riittävät selvitykset melun ja tärinän leviämisestä ja osoittaa niiden pohjalta tarvittavat kaavamääräykset haittojen torjumiseksi.

Lausunnossa annetaan raideliikenteen tärinän selvittämiseen liittyviä ohjeita ja suosituksia. Lausunto on tämän vuorovaikutusraportin liitteenä (vain suomeksi).

KAAVOITUKSEN VASTINE: Asemakaavatyön kuluessa laaditaan liikenteen melu- ja tärinäselvitys. Liikenteen melu- ja tärinäselvityksen raporttiluonnoksen johtopäätöksiä on kuvattu asemakaavaselostuksessa. Selvitystyö oli valmisteluvaiheessa keskeneräinen, joten lopulliset johtopäätökset pystytään huomioimaan vasta asemakaavan ehdotusvaiheessa.

1.5.2.7 Senaatti-kiinteistöt

LAUSUNTO: Senaatti-kiinteistöt ilmoittaa kiinnostuksestaan osallistua kaavahankkeen valmisteluun kiinteistön omistajan roolissa.

KAAVOITUKSEN VASTINE: Senaatti-kiinteistöjen ja Vaasan kaupungin välillä on aloitusvaiheen jälkeen pidetty neuvottelu, jossa on keskusteltu eri osapuolten tavoitteista alueella. Senaatti-kiinteistöt omistaa pitkän ja kapean kiinteistön radan pohjoispuolella. Vaasan keskustan osayleiskaavassa alueelle on suunniteltu pyöräilyn ja jalankulun reitti. Luonnon monimuotoisuuden ja reitin viihtyisyyden vuoksi reitin varrelle tavoitellaan myös kapeaa viheraluetta. Asemakaavaluonnoksissa rataa lähimpänä sijaitsevat asuinkerrostalojen korttelialueet sijoittuvat osittain Senaatti-kiinteistöjen omistamalle maalle (noin 5 metrin matkalta).

1.5.2.8 Suomen Erillisverkot Oy

Alueella rakennushakkeeseen ryhtyvän tulee selvittää rakennuspaikalla ja sen läheisyydessä sijaitsevat Suomen Erillisverkot Oy:n kaapelit, sekä muut rakenteet ennen rakentamisen aloittamista. Kaapeleita ei voida kuvata hankesuunnitelmissa, eikä julkisissa asiakirjoissa.

1.5.2.9 Fingrid Oyj

Kaava-alueella ei ole Fingrid Oyj:n voimajohtoja eikä muita toimintoja. Fingridillä ei ole siten tarvetta ottaa kantaa asemakaavan sisältöön.

1.5.2.10 Telia Finland Oyj

Teliällä on jonkin verran käytössä olevia kaapeleita kaavoitettavalla alueella. Mikäli asemakaava aiheuttaa kaapeleiden siirtoja, on niistä oltava yhteydessä vähintään 12 viikkoa ennen siirtotarvetta. Lähtökohtaisesti siirrot maksaa tilaaja. Telia on myös kiinnostunut asentamaan valmiusputkitusta uusien katujen rakentamisen yhteydessä.

1.5.2.11 Vaasan Sähkö – Kaukolämpö

Asemakaava-alueella sijaitsee kaukolämpöverkostoa. Alueen kiinteistöt ovat kaukolämmityksen piirissä ja verkoston tärkeä päälinja kulkee Järvikatu-Kalastajankatu suunnassa alueen läpi. Alueen sisäiset kaukolämpölinjat ovat kiinteistön omistajan putkilinjoja ja varsinainen pääliittymä sijaitsee poistuvassa tehdashallissa. Kaavoituksessa esitettyjen poistettavien rakennusten kaukolämmitys suljetaan ja alueelle jäävien rakennusten kaukolämmitys pitää järjestää tilaamalla / tekemällä muutostöitä verkostoon. Kaikki uudet kiinteistöt ovat liitettävissä uusina asiakkaina kaukolämpöverkostoon.

1.5.2.12 *Vaasan Sähköverkko Oy*

Vaasan Sähköverkko Oy toimittaa tiedoksi kaapeleiden sijaintikartat alueelta. Ei ole tarvetta lausua vielä mitään.

1.5.2.13 *Ilmatieteen laitos*

Ilmatieteen laitokselta on pyydetty aloitusvaiheen nähtävillä olon jälkeen suositusta alueen alimmasta rakentamiskorkeudesta, merivesitulvasta ja aaltoiluaraselvityksen tarpeesta kaavoitettavalla alueella.

Ilmatieteen laitoksen lausunto 29.03.2023 on tämän vuorovaikutusraportin liitteenä (vain suomeksi). Lausunnon perusteella kaavoitus katsoo, että Vaasan kaupungin kuntatekniikan yleinen suositus riittää myös tällä alueella. Kaavan laatimishetkellä kuntatekniikka suosittelee, että kosteudelle alttiit rakenteet sijoitetaan vähintään korkeudelle +2,8.

1.5.3 Tiivistelmä aloitusvaiheen (OAS) mielipiteistä

Saapuneissa mielipiteissä korostuu toive vanhojen rakennusten uusiokäytöstä.

Alueelle sijoittuvien toimintojen suhteen korostuu toive kulttuuritiloista ja Vaasan kaupungin museoiden kokoelmatiloista.

Alueelle ehdotetaan muun muassa myös seuraavia toimintoja:

- Liikuntatiloja
- Maakunta-arkisto
- Pieniä ja suuria festivaali- ja konserttitiloja, harjoittelutiloja
- Kauppakeskus, ravintoloita/kahviloita
- Pääposti
- Kansainvälinen keskittymä eri oppilaitosten opiskelijoille
- Kohtamis-, koulutus- ja seminaaripaikkoja sekä kokoustiloja yhdistyksille
- Tapahtumatori radan varteen kirjaston kohdalle
- Viheralueita, taimistoja, talvipuutarhaa, tarvittavia pysäköinti- ja väestönsuojatiloja
- Esteetöntä kalastuspaikkaa Onkilahden rannalle

Mahdollisen uudisrakentamisen osalta esitetään muun muassa seuraavia toivomuksia

- Vöyrinkaupungin puukaupunginosaan mittakaavaltaan sopivaa puurakentamista
- Vöyrinkaupungin arvokkaan kulttuuriympäristön ja asukkaiden elinolosuhteiden huomioiminen suunnittelussa
- Pienimittakaavaista asumista
- Tornitaloja
- Vanhan tyyllisiä uudisrakennuksia, ei punatiiltä
- Ekologista rakentamista olemassa olevaa rakennuskantaa hyväksikäyttäen
- Ei vuokra-asumista
- Asumista vain vähän
- Senioriasumista, erityisesti asumisoikeusasuntoja

Kahdessa mielipiteessä (asunto-osakeyhtiö ja yksityishenkilö) nostetaan voimakkaasti esiin asukkaiden huoli liikenteestä ja erityisesti Kalastajankadun avaamisesta liikenteelle.

1.5.4 Aloitusvaiheen (OAS) mielipiteet

Alkuperäiset mielipiteet on arkistoitu osaksi kaavamateriaalia. Seuraaviin kappaleisiin on koottu mielipiteet lyhennettyinä.

1.5.4.1 *Vaasan kantakaupungin asukas yhdistys*

Wärtsilän vanhaa tehdasaluetta Vaasan keskustassa voidaan kehittää kaupungin tärkeimmäksi kulttuuri-, liikunta- ja virkistysalueeksi, vaasalaisia ja vierailijoita houkuttelevaksi olohuoneeksi. Ehdotamme alueelle:

- Musiikkitaloa, sekä klassiselle että modernille musiikille
- Kongressikeskusta
- Taidetaloa sekä näyttelyitä että taidevarastoa varten
- Liikuntasalia yhdistettynä Onkilahden puiston ulkoliikunta-alueille

- Yhdistyksille kokoustiloja
 - Ravintoloita / kahviloita
 - Viheralueita, istutuksia, taimistoja ja talvipuutarhaa
 - Asuntoja vain kohtalaisesti
 - Tarvittavat pysäköinti- ja väestönsuojatilat (tarvittaessa maanalaisesti)
- endast måttlig mängd bostäder
 - behövliga parkeringsplatser och befolkningskyddsrum (vid behov under jord)

1.5.4.2 Vaasan taideyhdistys

Wärtsilän laaja ja monipuolinen alue aivan kaupungin sydämessä tarjoaa loputtomasti mahdollisuuksia kulttuurin tilatarpeiden ratkaisemiseen Vaasassa. Kaupunginkirjasto aivan Wärtsilän vieressä on yksi kaupungin keskeisiä kulttuurikeskuksia, joten vapautuva teollisuusalue antaisi myös monenlaiselle kulttuuritoiminnalle uutta tilaa ja toimintamahdollisuuksia hyvien kulkuyhteyksien ansiosta.

Vaasan taideyhdistys esittää Wärtsilän alueelle, erityisesti Wärtsilältä vapautuviin tehdashalleihin seuraavia toimintoja:

- Kaupungin museoiden taideteosten ja museoesineiden kokoelmakeskus (perusteet: riittävästi tilaa erilaisiin toimintoihin ja hyvät kulkuyhteydet)
- Taiteen varastonäyttelyitä, vanhojen esineiden kunnostuskursseja, konservointityönäytöksiä ja muita tapahtumia.
- Vaasan kaupunginteatterin lavastamo
- Nuorille bändien harjoituspaikkoja
- Isoa festivaali- ja keikkatilaa

1.5.4.3 Bostadsandelslaget Framtid

Yleistä:

Asunto-osuuskunta kannattaa Vöyrinkaupungin konepaja-alueen kehittämistä monipuoliseksi, kiinnostavaksi ja korkealaatuiseksi inhimillisen mittakaavan kaupunkiympäristöksi. Asemakaavoituksen tärkeimpänä lähtökohtana tulee olla alueen historialliset ja arkkitehtoniset arvot, liittyminen mereen, merkitys virkistysalueena sekä liittyminen ympäröivään kaupunkirakenteeseen, erityisesti vieressä olevaan arvokkaaseen kaupunkiympäristöön ja aluekokonaisuuteen, Vöyrinkaupunkiin. Nämä kaikki ovat äärimmäisen tärkeitä alueen kokonaisrakenteen ja mitoituksen kannalta.

Keskeisimmät asunto-osuuskunnan esittämät näkemykset:

- Alue tulee toteuttaa pienimittakaavaisena puusta, Vöyrinkaupungin puutaloalueen luonnollisena ja inspiroivana laajenuksena. Asunto-osuuskunta esittää asemakaavanmuutoksen tarkemmaksi tavoitteeksi, että ne konepaja-alueen osat, jotka rajautuvat Vöyrinkaupunkiin, kuten koko pohjoinen korttelialue 1-tehtaan ja Järvikadun välillä, toteutetaan pienimittakaavaisena puurakentamisena. Siinä tapauksessa, jos pohjoisen korttelialueen vanhat tehdashallit puretaan, vapautuu uniikki alueen osa, joka sijaitsee kolmen elementin välissä: meren, Onkilahden virkistysalueen ja Vöyrinkaupungin arvokkaan kaupunkimiljöön. Erotuksena konepaja-alueen eteläisiin / lounaisiin osiin, pohjoiselta korttelialueelta puuttuu yhteys suuremman mittakaavan rakentamiseen.
- Rakentamisen mittakaavan tulee olla inhimillinen, sopia Vöyrinkaupungin mittakaavaan. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon myös Vöyrinkaupungin asukkaiden elinympäristö ja hyvinvointi. Asunto-osuuskunnan mielestä jo 3-4 -kerroksiset talot

lähinnä Pitkäkatua olisivat aivan liian dominoivia suhteessa puutaloihin (mittakaavaltaan 1-2 kerrosta). Asunto-osuuskunnan näkemyksen mukaan ne rakennukset, jotka sijoittuvat lähimmäs Pitkäkatua, tulisi vastata mittakaavaltaan kadun toisella puolella olevia puutaloja. Visualisointikuvassa on esitetty tornitaloja Pitkäkadun varrella sijaitsevan vanhan 1-tehtaan läheisyydessä, yllättävän lähellä Vöyrinkaupungin arvokasta kaupunkitilaa. Taloyhtiö toivoo kaavoituksen kiinnittävän huomiota siihen, että suuriirimitakaavaisella rakentamisella voi olla negatiivisia vaikutuksia Vöyrinkaupungin pihapiireihin, erityisesti lähimpänä sijaitseviin.

- Kalastajankatua ei tule avata Vöyrinkaupungin suuntaan. Siinä epätodennäköisessä tapauksessa, että ehdotus Kalastajankadun avaamisesta toteutuu, se tulee toteuttaa niin, että Kalastajankatu säilyttää luonteensa, eikä käytännössä muutu läpikulkureitiksi. Asunto-osuuskunnan suurin huoli koskee Kalastajankadun avaamista. Kalastajankadulla on nykyään vähän liikennettä, mikä on tärkeä lähtökohta sekä 1) asukkaille, jotka asuvat katutasokerroksissa sijaitsevilla puutaloasunnoissa että 2) asukkaiden turvallisuudelle. Asunto-osuuskunnan näkemyksen mukaan pohjoisesta saapuva ohikulkuliikenne tulee edelleen ohjata Vöyrinkaupungin ruutukaavakatuverkon ympäri. Mitä tulee meluntorjuntaan, uudisrakentamisen yhteydessä on teknisesti paremmat mahdollisuudet toteuttaa äänieristystä ja torjua liikennemelua kuin Kalastajankadun varren puurakennuksissa. Asunto-osuuskunnan muistuttaa, että sen lisäksi, että asemakaavalla tulee luoda elinympäristöä, joka täyttää lain vaatimuksen viihtyisyydestä ja turvallisuudesta, muutos ei myöskään saa heikentää elinympäristön turvallisuutta ja viihtyisyyttä. Jos pienemmän ryhmän elinympäristöä väistämättä heikenee siksi, että tietty toiminto on ehdottomasti sijoitettava tiettyyn paikkaan, ratkaisun on oltava sellainen, joka heikentää elinympäristöä mahdollisimman vähän.
- Alueen pääasiallinen kevyen liikenteen reitti Palosaareltä Paperisillan kautta, joka risteää Kalastajakadun kanssa Pitkälahdenkadun-Kalastajankadun risteyksessä, on kovalla käytöllä, erityisesti ruuhka-aikoina ennen ja jälkeen virka-ajan ja koulupäivien. Kouluaikoina kevyen liikenteen väylää käyttävät koululuokat, jotka siirtyvät Onkilahden virkistysalueelle ja takaisin. Rudolf Steiner-koulu, jossa on vuosikurssit 1-9 ja 0-2-vuotiaiden lasten päiväkoti, sijaitsee osoitteessa Kalastajankatu 14. Myös nämä asiat tulee ottaa huomioon, kun tutkitaan ehdotetun Kalastajankadun avaamisen vaikutuksia liikenteeseen ja elinympäristöön.
- Konepaja-alueen tulee olla toiminnallisesti ja visuaalisesti täysin avoin. Myös Järvikattua lähinnä oleva pohjoinen korttelialue, joka rajautuu Onkilahden virkistysalueeseen, tulee suunnitella viihtyisäksi ja vehreäksi. Jos asemakaavan muutoksen tavoite on, että kaupunki on lähellä luontoa ja luonto lähellä kaupunkia, ja saada yhteyksiä rakennetun kaupunkiympäristön ja luonnon välille, myös pohjoinen kortteli tulee suunnitella viihtyisäksi niin, että visuaalinen ja toiminnallinen avoimuus läpäisee myös tämän korttelin Onkilahden virkistysalueelle asti. Ympäröivissä kaupunginosissa keskustassa ja Vöyrinkaupungilla kortteleiden keskellä olevat palokujat edistävät visuaalista ja toiminnallista avoimuutta.

1.5.4.4 Yksityishenkilö A

Mielipiteessä ehdotetaan kaupungin esineille ja taidekokoelmille kokoelmakeskusta, jossa on asianmukaiset säilytys- ja huoltotilat. Keskus voidaan sijoittaa olemassa olevaan rakennukseen tai uudisrakennukseen.

Alue on sijainniltaan mitä parhain kaikenlaisille kulttuuripalveluille. Tällaista tilaisuutta ei kannata jättää käyttämättä!

1.5.4.5 Yksityishenkilö B

Mielipiteessä ehdotetaan Veturitallin muuttamista koko Vaasan kulttuurikeskukseksi, joka voisi toimia kohtaamis-, koulutus- ja seminaari paikkana sekä lounasravintolana. Mielipiteessä todetaan, että Veturitallin vieressä on hyvät parkkipaikat.

Koko alueen voisi muuttaa kansainväliseksi paikaksi yliopiston ja muiden oppilaitosten opiskelijoille. Tehdashalleja voisi käyttää tähän tarkoitukseen.

1.5.4.6 Yksityishenkilö C

Mielipiteessä todetaan, että on loistava tilaisuus kehittää koko kortteli kerralla. Vaasassa kaittattaisiin:

- Riittävän iso tila massatapahtumille
- Erilaisia museoita / näyttelyitä
- Vaasan maakunta-arkistolle uusi paikka
- Musiikkitalo johonkin halliin
- Kaupungin museon varastot yhteen paikkaan ja tavarat esille nähtäväksi
- Vaasan oopperan pukuvarasto ja näyttelytila
- Pääpostin toiminnot alueelle
- Sokos-tavaratalo
- Kauppakeskus (liiketilat max 50 neliötä)
- Tapahtumatori radan varteen kirjaston kohdalle
- Ei missään nimessä vuokra-asuntoja

Purkuun ainoastaan Pitkädudun päässä oleva vanha tehdashalli ja toimisto- / ruokalarakennus. Niiden paikalle tornitaloja.

1.5.4.7 Yksityishenkilö D

Mielipiteessä ehdotetaan, että alueelle rakennettaisiin:

- 15-25 m² kokoisia yksiöitä
- 32-40 m² kokoisia yksiöitä asumisoikeusasuntoina, joita on Vaasassa hyvin vähän
- Senioreiden asumisoikeusasumista, jota Vaasassa ei ole lainkaan

1.5.4.8 Yksityishenkilö E

Mielipiteessä toivotaan ekologista rakentamista (esimerkiksi aurinkopaneeleja, maalämpöä, ekovesoja) ja pienimuotoista asumista ja palveluita paikallaolevia rakennuksia hyväksi käyttäen. Poikkeuksena, että kaupunginorkesterille voisi rakentaa konserttisalin.

1.5.4.9 Yksityishenkilö F

Asumista alueen pohjoisosaan, Kalastajankadun varteen mäen alle, Pitkädudun varrelle ja radan varteen alueen keskelle. Palveluita painottuen enemmän eteläpäähän. Pitkädudun varren Wärtsilän kokoonpanohalli pois (ruma)

Palokatu: Ainakin alueen pohjoisosaan palokatu välille Järvikatu – Kalastajankatu.
Talojen ulkoasu: Vanhahtavia muotoja rakennuksissa, vaaleampia sävyjä, ei punatiiltä
Parvekkeet: tuulisuuden vuoksi saranoidut ikkunat parvekkeisiin (kaavamääräys)
Autot: Maanalaista pysäköintiä, jonka yhteydessä autojen pesupaikka (kaavamääräys)
Akkujen lataus. Sähköpyöriä varten paloturvallinen akkujen lataushuone (kaavamääräys=

Nimiehdotuksia:

Alueen nimet: Kalastajanranta, Onkiranta, Vöyrinranta, Konepajanranta, Veturihiha

Isolle alueelle voisi antaa kaksikin nimeä. Eteläpää: Veturipiha. Pohjoispää: Kalastajaranta.
Koko alue: Vöyrinranta
Kadunnimet: Kalastajankatu voisi jatkua Kirkkopuistikon alkuun saakka (ei Järvikatu)

1.5.4.10 Yksityishenkilö G

Mielipiteessä yhdytään kaikilta osin asunto-osuuskunta Framtidenin antamaan lausuntoon, erityisesti asunto-osuuskunnan suurimpaan huoleen, eli Kalastajankadun avaamiseen. Mielipiteessä todetaan, että Kalastajankatu on 1960-70-luvulla suljettu siitä syystä, että asukkaiden mielestä raskas liikenne ei sopinut herkälle puutaloalueelle.

Mielipiteessä ehdotetaan Vöyrinkaupungin liikenteen rajoittamista ja vain tonteille suuntautuvan liikenteen sallimista samaan tapaan kuin Kapsäkissä. Kyseisiä toimenpiteitä on jo lupailtu asukkaille jo silloin, kun Vöyrinkaupungin alueen nykyistä asemakaavaa on laadittu.

Konepaja-alueen liikenne voidaan mielipiteen mukaan ohjata kulkemaan Kirkkopuistikon suunnasta, siinäkin huomioiden riittävät pyöräliikenteen reitit. Pitkällä tähtäimellä myös Pitkänkadun raskasta liikennettä tulisi rajoittaa. Vöyrinkaupungin pohjoisosan raskas liikenne (Tiklas-kiinteistö) tulisi ohjata suurien teiden, yhdystien ja Sepänkyläntien suuntaan, ei pien-talovaltaisen asuinalueen suuntaan.

Alue yhdessä Onkilahden puiston runsaiden virkistysmahdollisuuksien kanssa antaa jo nyt valtavat mahdollisuudet moderniin kaupunkirakentamiseen, jossa ensisijaista on kevyt liikenne, joustavuus ja kestävä kehityksen mahdollisuus. On mahdollista jatkaa puutarhamaisen ja puistomaisen kaupunginosan suunnittelua, joka kulkee Tiklas-puistosta Onkilahden rantaan ja liittyy luontevasti meren rannan puistomaiseen alueeseen.

1.5.4.11 Yksityishenkilö H

Mielipiteessä ehdotetaan Onkilahden rannalle esteetöntä kalastuspaikkaa.

1.5.5 Kaavoituksen yhteinen vastine kaikkiin saapuneisiin mielipiteisiin

ALUEELLE SIJOITTUVAT TOIMINNOT

Myös kaavoituksen tavoitteena on, että alue kehittyisi mahdollisimman monipuoliseksi alueeksi. Mielipiteissä tuotujen toimintojen lisäksi kaavoitus toivoo alueelle erityisesti Vaasan elinvoimaa kasvattavia työpaikkatoimintoja, kuten start up- yrityskylää. Wärtsilä on omalta osaltaan aktiivisesti toiminut sen eteen, että alueen vanhaan rakennuskantaan sijoittuisi Vaasan vetovoimaa kasvattavaa toimintaa. Kaavaluonnoksessa on merkitty säilytettäväksi uudemmista tehdashalleista uusin, Pitkädun puoleinen kokoonpanohalli. Halliin on mahdollista toteuttaa erilaisia tiloja kahteen kerrokseen ja asemakaavassa sen rakennusoikeudeksi on laskettu noin 11500 k-m². Yhteensä alueella säilyvissä rakennuksissa on rakennusoikeutta noin 25000 k-m². Näissä tiloissa on potentiaalia mielipiteissä toivotuille toiminnoille. Wärtsilän tavoitteena oli alun perin myös kokoonpanohallin purkaminen, joten yritys on maan ja rakennusten omistajana jo tehnyt kompromisseja suhteessa omiin tavoitteisiinsa.

Vaasan kaupungin ja Wärtsilän solmimassa aiesopimuksessa Wärtsilä on esittänyt omana tavoitteenaan Wärtsilän omistuksessa oleville alueille uutta rakennusoikeutta 110 000–130 000 k-m², josta valtaosa asumista. Luonnosvaiheen kaikkiin kolmeen vaihtoehtoon rakennusoikeutta on osoitettu vähemmän.

UUDISRAKENTAMISEN MITTAKAAVA JA TAPA

Uudisrakentamisella tavoitellaan mielenkiintoista ja vaihtelevaa kaupunkitilaa. Kortteleiden väliin muodostuu aukioiden sarja, joka on pääsääntöisesti tarkoitettu kävelylle ja pyöräilylle. Asemakaavan toteutuessa alueelle syntyy Vaasan kaupunkirakenteelle uudenlaista pienimitakaavaista ja vaihtelevaa kaupunkitilaa. Koska alue sijaitsee kevyen liikenteen solmukohtas- ja muodostaa nykyisin estevaikutusta eri kaupunginosien välille, suunnitelmalla halutaan luoda mahdollisimman paljon uusia kävelyn ja pyöräilyn yhteyksiä keskustan, Palosaaren, Vöyrinkaupungin välille, sekä keskustasta Onkilahden puistoon. Tavoitteena on myös tuoda nykyisin täysin rakennetulle alueelle lisää kasvillisuutta.

Kaavaluonnoksissa esitetään alueelle merkittävä määrä uudisrakentamista, josta valtaosa on asuinkerrostalorakentamista. Rakentamista ohjataan muun muassa seuraavilla asemakaavamääräyksillä: *”Rakennuksissa tulee olla harjakatto tai sen muunnelma. Alle 4-kerroksiset rakennukset voidaan toteuttaa tasakattoisina, mikäli kattopinta toteutetaan istutettavana viherkattona tai kattopuutarhana. Rakennuksen pääasiallisena julkisivumateriaalina voidaan käyttää tiiltä, rappauspintaa tai puuta. Korttelin rakennusten tulee yhdessä muodostaa arkitehtuuriltaan monimuotoinen kokonaisuus. Tavoitteena on vaihteleva kaupunkisiluetti ja monimuotoinen kattomaisema”*.

Pääsääntöisesti alueen korkeusmittakaava noudattaa Vaasan keskustan mittakaavaa. Pienimittakaavaisin rakennuskanta sijoittuu Pitkädun läheisyyteen, mutta Pitkädun varrelle on kuitenkin osoitettu 4-kerroksisia kerrostaloja, Pitkädun ja Järvikadun risteykseen 5-kerroksinen. Alueen eteläisempään osaan osoitetaan myös kolme 14-19 -kerroksista tornirakennusta. Rakentamisen tuulisuus- ja varjovaikutuksia on tutkittu mallintamalla. Mallinnusten tuloksia ja rakentamisen kaupunkikuvallisia vaikutuksia on kuvattu asemakaavaselostuksessa ja sen havainnemateriaalissa.

LIIKENNE

Asemakaavatyön aikana on laadittu liikenteen melu- ja tärinäselvitys sekä liikenneselvitys, jossa on selvitetty asemakaavaluonnoksen vaikutuksia alueen liikennemääriin. Selvitysten johtopäätöksiä on kuvattu asemakaavaselistuksessa. Selvitykset ovat kokonaisuudessaan asemakaavan liitteinä ja luettavissa asemakaavahankkeen internet-sivuilla.

Vöyrinkaupungin asukkaat ovat mielipiteissään esittäneet huolensa Kalastajankadun avaamisen vaikutuksista asuinalueen viihtyisyyteen ja turvallisuuteen. Kaavoitus haluaa korostaa, että uusilla tai uudelleen avattavilla liikenneyhteyksillä halutaan ensisijaisesti kehittää kävely- ja pyöräliikenteen reittiverkostoa.

Liikenneselvityksen yksi tärkeimmistä tavoitteista oli selvittää asemakaavan vaikutukset liikenteen määriin ja liikenteen suuntautumiseen. Lisäksi haluttiin selvittää, mikä verkollinen ratkaisu tuottaisi mahdollisimman vähän liikennettä Vöyrinkaupungin sisäiseen katuverkkoon. Selvityksen johtopäätös on, että asemakaavan seurauksena kaavoitettavalle alueelle suuntautuva liikennemäärä kasvaa verrattuna siihen tilanteeseen, joka vallitsi vuonna 2019 ennen koronapandemiaa ja laajamittaista etätyöhön siirtymistä. Liikenneselvityksessä todetaan: *”Alueen rakentuessa kaavamuutoksen tuottama liikenteen nettolisäys on noin 2700 ajoneuvoa vuorokaudessa. Tuntiliikenteeksi skaalattuna koko suunnittelualueen tuottama liikennemäärän lisäys tarkoittaa maksimitilanteessa (iltahuipputunnilla) noin 10% osuutta koko vuorokauden keskimääräisestä liikennetuotoksesta – 270 ajoneuvoa tunnissa. Liikennemäärä pitää sisällään sekä alueelle saapuvan että sieltä lähtevän liikenteen. Asemakaavan tuottama liikenne hajaantuu suunnittelualueelta eri ilmansuuntiin, mistä syystä nettovaikutukset alueen ympäristössä jäävät kokonaisuudessaan suhteellisen vähäisiksi. Suurimmillaan vaikutukset ovat alueen eteläosassa, johtuen alueen keskitetyn pysäköinnin sekä paljon liikennettä tuottavan päiväkodin sijoittumisesta Pitkätien puolelle.”* Selvityksen mukaan myös Järvikadun pohjoisosan liikennemäärät lisääntyvät.

Liikenneselvityksessä laadittiin liikennemallinnus kolmesta vaihtoehtoisesta verkollisesta ratkaisusta:

- Vaihtoehto 1: Kalastajankatu (välillä Pitkätien-Järvikatu) toteutetaan hidaskatuna
- Vaihtoehto 2: Järvikatu (välillä Pitkätien-Kalastajankatu) toteutetaan hidaskatuna
- Vaihtoehto 3: Sekä Järvikatu että Kalastajankatu toteutetaan hidaskatuina edellä mainituilla katuosuuksilla.

Selvityksessä todettiin, että hidaskadun paikalla on merkittäviä vaikutuksia sekä alueen sisäisen että laajemmin ympäröivien kaupunginosien kannalta. Vaihtoehto 1, jossa Kalastajankadun uusi avattava osuus toteutetaan hidaskatuna, todettiin sekä Vöyrinkaupungin että laajemmin ympäröivien kaupunginosien kannalta parhaaksi vaihtoehdoksi. Tässä vaihtoehdossa tilanne on nykytilan kaltainen. Alueen lävistävä ohikulkuliikenne kulkee Järvikadun kautta. Samoin uuden maankäytön tuottama liikenne alueelta itään kulkee Järvikadun pitkin. Uuden maankäytön myötä kasvava liikenteen jakautuu nykytilan mukaisesti katuverkolle. Kalastajankadun osalta liikenteen lisäys on maltillinen, liikennemäärä kasvaa nykytilan n. 950 ajon./vrk. → 1100 ajon./vrk. (kasvu n. 16%). Järvikadulla liikennemäärä kasvaa uuden maankäytön myötä nykyisestä n. 3900 ajon./vrk. → 4900 ajon./vrk. (kasvu n. 26%)

Vaihtoehdossa 2 (Pelkästään Järvikatu toteutetaan hidaskatuna) liikenne siirtyy Kalastajankadulle, mikä muuttaisi tilannetta merkittävästi huonompaan suuntaan Vöyrinkaupungin kannalta.

Vaihtoehdossa 3 (Sekä Järvikatu että Kalastajankatu toteutetaan hidaskatuna) liikenteen siirtymät olisivat vaikutuksiltaan laaja-alaisempia. Tässä tilanteessa alueen lävistävä ohikulkuliikenne todennäköisesti siirtyisi vaihtoehtoisille reiteille ja heikentäisi muun muassa Palosaaren asuinolosuhteita. Tästä syystä vaihtoehtoa 3 ei valittu jatkosuunnitteluun. Kaavoitettavan alueen kannalta se olisi ollut paras vaihtoehto, sillä Järvikadun liikenteen rajoittaminen ja hidastaminen antaisi vielä enemmän mahdollisuuksia luoda yhteyksiä rakennetun alueen ja Onkilahden puiston välille.

Liikenteen melu- ja tärinäselvitys laadittiin poikkeuksellisen laajalta alueelta. Selvityksessä on mukana koko Vöyrinkaupunki Pitkäkadun ja Vöyrinkadun välisellä alueella. Selvityksen johtopäätöksissä todetaan: *Kaava-alueen itäpuolella (Vöyrinkadun ja Pitkäkadun välinen alue) melutilanne ei juuri muutu nykytilanteen ja ennustetilanteen 2040 välillä. Tilanne täyttää nykytilanteessa ja ennustetilanteessa 2040 Valtioneuvoston päätöksen 993/1992 ohjearvojen vaatimukset.*

Liikenneselvityksen ja liikenteen meluselvityksen mallinuksissa ei ole tutkittu sellaisia vaihtoehtoja, joissa Vöyrinkaupungin sisäisen katuverkon (Kalastajankatu, Laivakatu, Vuorikatu, Pitkälahdenkatu) liikennettä olisi rajoitettu. Tämä johtuu siitä, että liikennemallinuksilla ei haluttu tuottaa epärealistisen positiivista kuvaa asemakaavan vaikutuksista. Tästä huolimatta liikennettä rajoittavia toimenpiteitä on mahdollista tehdä. Yksityishenkilön mielipiteessä esiin nostetut 8. ja 9. kaupunginosassa tehdyt toimenpiteet ovat hyviä esimerkkejä onnistuneista liikennejärjestelyistä vanhalla ruutukaava-alueella.

2 LUONNOSVAIHE (Valmisteluvaihe)

2.1 Asemakaavuluonnoksen nähtäville asettaminen

Valmisteluvaiheen kuuleminen (kaavuluonnos) MRL 62 §, MRA 30 §:
Kaavuluonnos ja tarkistettu Osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetettiin kaupunkiympäristölautakunnan päätöksellä (24.5.2023) nähtäville 8.30.6.2023 väliseksi ajaksi.

2.2 Yleisötilaisuus

Luonnosvaiheen yleisötilaisuus järjestettiin Vaasan pääkirjaston Draama-salissa 6.6.2023 klo 17:30-20:00

2.3 Karttakysely

Luonnosvaiheessa järjestetään internet-pohjainen karttakysely (Maptionnaire). Kyselyyn voi vastata asemakaavuluonnoksen nähtävilläolon aikana osoitteessa: www.vaasa.fi/ak1125

2.4 Luonnosvaiheessa saatu palaute

2.4.1 Tiivistelmä luonnosvaiheen lausunnoista

Täydennetään, kun asemakaavuluonnos on ollut nähtävillä.

2.4.2 Luonnosvaiheen lausunnot ja kaavoituksen vastineet

Täydennetään, kun asemakaavuluonnos on ollut nähtävillä.

2.4.3 Tiivistelmä luonnosvaiheen mielipiteistä

Täydennetään, kun asemakaavuluonnos on ollut nähtävillä.

2.4.4 Luonnosvaiheen mielipiteet ja kaavoituksen vastineet

Täydennetään, kun asemakaavuluonnos on ollut nähtävillä.

3 EHDOTUSVAIHE

3.1 Asemakaavaehdotuksen nähtäville asettaminen

3.2 Yleisötilaisuus

Ehdotusvaiheessa järjestetään tarvittaessa yleisötilaisuus.

3.3 Karttakysely

Ehdotusvaiheessa järjestetään tarvittaessa karttakysely

3.4 Ehdotusvaiheessa saatu palaute

3.4.1 Tiivistelmä ehdotusvaiheen lausunnoista

Täydennetään, kun asemakaavaehdotus on ollut nähtävillä.

3.4.2 Ehdotusvaiheen lausunnot ja kaavoituksen vastineet

Täydennetään, kun asemakaavaehdotus on ollut nähtävillä.

3.4.3 Tiivistelmä ehdotusvaiheen mielipiteistä

Täydennetään, kun asemakaavaehdotus on ollut nähtävillä.

3.4.4 Ehdotusvaiheen mielipiteet ja kaavoituksen vastineet

Täydennetään, kun asemakaavaehdotus on ollut nähtävillä.

4 LIITTEET

4.1 Väyläviraston lausunto (vain suomeksi)

Väylävirasto
Trafikledsverket

Lausunto

1 (3)

25.11.2022

VÄYLÄ/6959/03.01.02/2022

Vaasan kaupunki
Kaavoitus

kaavoitus@vaasa.fi

Viite: lausuntopyyntö 26.10.2022

Lausunto Vöyrinkaupungin konepaja-alueen asemakaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (ak1125)

Väylävirasto on tutustunut asemakaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan ja antaa lausuntonsa rautateiden näkökulmasta.

Suunnittelualue sijaitsee Vaasan keskusta-alueella Onkilahden rannassa noin 500 metriä rautatieasemasta luoteeseen. Kaavamuutoksen kohteena on tehdasalue, jolta Wärtsilän toiminta on poistumassa. Tehdasalueen lisäksi asemakaavassa on mukana Onkilahden rannan viher- ja vesialueita sekä katu-, rautatie- ja pysäköintialueita. Suunnittelun tavoitteena on kaupungin vetovoimaa lisäävä, kestävä kehityksen mukainen kokonaisuus, jossa hyödynnetään alueen keskeistä sijaintia, meren läheisyyttä ja historiaa. Asemakaavamuutoksen tavoitteena on tutkia alueen muuttuvaa käyttötarkoitusta, mitoitusta ja kokonaisrakennetta. Tavoitteena on luoda monipuolista ja kiinnostavaa kaupunkiympäristöä niille, jotka asuvat ja työskentelevät alueella, mutta samalla myös luoda lisäarvoa Vaasan keskusta-alueen asukkaille ja muille alueen käyttäjille.

Raideliikenteen melu, runkomelu ja tärinä

Väylävirasto edellyttää, että kaavoitettaessa alueita radan läheisyydessä on otettava huomioon mahdolliset junaliikenteen aiheuttamat melu-, runkomelu- ja tärinähaitat. Melun- ja tärinätorjunnassa tulee kiinnittää erityistä huomiota haittojen ennaltaehkäisyyn toimintojen sijoitusratkaisuista päätettäessä. Kaavatyön yhteydessä tulee laatia riittävät selvitykset melun ja tärinän leviämisestä ja osoittaa niiden pohjalta tarvittavat kaavamääräykset haittojen torjumiseksi.

Melun osalta kaavoituksessa on huomioitava Valtioneuvoston päätöksen (993/1992) mukaiset melun ohjearvot. Kaavoitettavien alueiden melutasot ulkoalueilla ja rakennusten sisätiloissa eivät saa ylittää VNp (993/1992) mukaisia ohjearvoja. Lisäksi on huomioitava esimerkiksi raskaasta

Väylävirasto

PL 33, 00521 Helsinki

Opastinsilta 12 A, 00520 Helsinki

Puhelin 0295 34 3000

Faksi 0295 34 3700

etunimi.sukunimi@vayla.fi

kirjaamo@vayla.fi

www.vayla.fi

Lausunto

2 (3)

VÄYLÄ/6959/03.01.02/2022

25.11.2022

tavarajunaliikenteestä, ratapihan toiminnasta tai vaihteiden ylityksestä aiheutuva hetkellinen maksimimelutaso Uudenmaan ELY-keskuksen oppaan Melun- ja tärinätorjunta maankäytön suunnittelussa (2/2013) mukaisesti (asuintiloissa hetkellinen maksimimelu ei saa ylittää yöaikaan toistuvasti tasoa 45 dB AFmax). Melualueelle ei tule kaavoittaa melulle herkkää maankäyttöä ilman asianmukaisia selvityksiä ja tarvittavaa melun suojausta. Runkomelun osalta tulee huomioida VTT:n laatiman esiselvityksen Maaliikenteen aiheuttaman runkomelun arviointi (VTT tiedotteita 2468) suositus runkomelutason raja-arvosta (Lprm) 30/35 dB. Yleensä runkomeluhaitat ulottuvat 60 m (pehmeikkö) - yli 200 m (kallio) etäisyydelle rautatiestä (VTT:n tiedotteita 2468).

Kaavoituksessa on huomioitava raideliikenteen tärinän aiheuttama rakennuksen vaurioitumisriski ja vaikutus asuinmukavuuteen. Tärinälle herkkää maankäyttöä ei tule osoittaa tärinäherkille alueille ilman tärinänvaimennustoimenpiteitä edellyttävää kaavamerkintää tai -määräystä. Tärinälle herkällä maaperällä kuten savikolla tärinä voi ulottua jopa yli 200 metrin päähän radasta. Rautatieliikenteestä johtuvalle tärinälle herkimpiä rakennuksia ovat yleensä puolitoista tai kaksikerroksiset puurakenteiset talot. Tärinäherkkyys riippuu mm. maaperän ja rakennuksen värähtelyn ominaistaajuudesta. Mikäli nämä ovat lähellä toisiaan, voi maaperän värähtely siirtyä ja voimistua rakennuksessa. Tärinähaittojen poistaminen jo rakennetuilta alueilta jälkikäteen on vaikeata, ellei mahdotonta ja korjaustoimenpiteet kalliita.

Tärinän osalta kaavoituksessa tulee huomioida VTT:n selvitys Suositus liikennetärinän mittaamisesta ja luokituksesta (VTT tiedotteita 2278). Suosituksen mukaan asuinrakennuksen tärinä ei saa ylittää uusilla asuinalueilla värähtelyluokan C arvoa $V_{w,95} \leq 0,30$ mm/s ja vanhoilla asuinalueilla värähtelyluokan D arvoa $V_{w,95} \leq 0,60$ mm/s. Mikäli kyse ei ole asuinrakennuksesta ja tilojen käyttötarkoitus on sellainen, että liikenteen ei katsota haittaavan lepoa (esim. kaupat, kahvilat, ostoskeskukset, tavaratalot, liikuntatilat), tavoiteraja voi olla kaksinkertainen em. arvoihin nähden (VTT tiedotteita 2569). Liikenteen tärinästä ja runkomelusta on lisäksi olemassa mm. seuraavat VTT:n julkaisut: Suositus liikennetärinän arvioimiseksi maankäytön suunnittelussa (VTT working papers 50, Espoo 2006), Ohjeita liikennetärinän arviointiin (VTT tiedotteita 2569, Espoo 2011) ja Rakennukseen siirtyvän liikennetärinän arviointi (VTT tiedotteita 2425, Espoo 2008). Julkaisuissa on annettu tärinään liittyviä suosituksia. Julkaisuja on saatavissa sähköisenä osoitteesta: <https://www.vtt.fi/julkaisut>.

Väylävirasto muistuttaa, että melun- ja tärinätorjuntavastuun periaatteena on vastuun kuuluminen sille taholle, jonka suunnittelemissa toimenpiteistä melun- ja tärinätorjuntatarve syntyy. Näin ollen Väylävirasto ei osallistu uuden maankäytön johdosta aiheutuviin mahdollisiin melun- ja tärinätorjunnan kustannuksiin.

Väylävirastolla ei ole muuta huomautettavaa kaavahankkeesta. Maanteiden osalta lausunnon antaa toimivaltainen ELY-keskus.

Lausunto

3 (3)

VÄYLÄ/6959/03.01.02/2022

25.11.2022

*Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.
Väylävirastossa asian on ratkaissut osastonjohtaja Jaakko Knuutila ja esitellyt
asiantuntija, maankäyttö VILLE Vuokko.*

Jakelu Vaasan kaupunki

Tiedoksi Veli-Matti Hirvonen
Heikki Virtanen
Ville Kandell, Ramboll CM Oy
Eero Virtanen
Terhi Haapaniemi
Mikael Takala
Tajju Virtanen
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, L-vastuualue
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, Y-vastuualue

4.2 Ilmatieteen laitoksen lausunto (vain suomeksi)

ILMATIETEEN LAITOS

LAUSUNTO

29.03.2023

126/03.00.00/2023

Kati Vuohijoki

Kaavoitusarkkitehti

Vaasan kaupunki

Lausuntopyyntö 08.03.2023

Ilmatieteen laitoksen lausunto Vaasan keskustan alueen asemakaavasta

Vaasan kaupunki on pyytänyt Ilmatieteen laitokselta lausuntoa merivesitulvasta ja aaltoiluaraselvityksen tarpeesta Vaasan Vöyrinkaupungin asemakaavoitettavalla alueella.

Ilmatieteen laitos on perehtynyt asemakaava-aineistoon ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Alimmat suositeltavat rakentamiskorkeudet Suomen rannikolle on päivitetty viimeksi vuonna 2014 (Kahma ja muut 2014). Suositukset koskevat tavanomaista rakentamista, jonka suunniteltu käyttöaika on parisataa vuotta ja jonka voidaan hyväksyä joutuvan tänä aikana kerran tulvalle alttiiksi. Suositukset ovat sen sijaan liian matalia rakennuksille tai rakenteille, jotka eivät saa joutua merivedelle alttiiksi kertaakaan käyttöikänsä aikana.

Meriveden korkeuden osalta suositus alimmaksi rakentamiskorkeudeksi ilman aaltoiluvaraa, kapeiden lahtien tai jäiden vaikutusta on Vaasassa +2,00 m N2000-korkeusjärjestelmässä. Annetuissa suosituksissa on mukana mm. maankohoamisen sekä valtamerien pinnan nousun vaikutus meriveden korkeuteen. Merivesitulvan osalta rakentamiskorkeus +2,00 m N2000 järjestelmässä on riittävä asemakaava-alueella, jos aallokkoa ja jäiden työntymistä ei huomioida.

Rannikolla aaltoiluvaran tarpeeseen ja suuruuteen vaikuttaa se, kuinka hyvin matalikot ja saaret alueen edustalla vaimentavat avomereltä tulevaa aallokkoa ja millainen alueella paikallisesti kasvanut aallokko on. Se, miten korkealle aallokon vaikutus lopulta ulottuu, riippuu rannan rakenteiden jyrkkyydestä ja karkeudesta sekä tulvaherkkien rakenteiden etäisyydestä rantarakenteiden reunasta. Esimerkiksi rannalla olevien rakenteiden jyrkkyys vaikuttaa aallokon heijastusominaisuuksiin: täysin heijastava rakenne kaksinkertaistaa aallon korkeuden, pärskeet ulottuvat tätäkin korkeammalle.

Asemakaavamuutosalue Vaasan Onkilahden rannalla on suojassa ulkomeren aallokolta. Paikallinen aallokko muodostuu pyyhkäisymatkan, tuulen nopeuden, syvyysojen ja lahden muodon perusteella. Pisin efektiivinen pyyhkäisymatka on luoteissuunnassa ja se on 400 metrin luokkaa. Näin lyhyillä pyyhkäisymatkoilla tuulen kestoajan ei tarvitse olla kovin pitkä. Karkeiden laskelmien mukaan, käyttäen tuulen nopeutta 25 m/s, merkitsevä aallonkorkeus kaakkoisrannan lähellä voi olla 30 – 40 cm jolloin korkein yksittäinen aalto on 0.5 – 0.7 metrin luokkaa. Hallitseva periodi on 1.9 sekunnin luokkaa. Onkilahden syvyystietoja ei ollut saatavilla, yleisesti ottaen 1.9 s aallot alkavat tuntea pohjan kun veden syvyys on noin 3 metriä, mutta selkeitä muutoksia, jyrkkenemistä tai murtumista, tapahtuu vasta tätä matalammassa vedessä. Riittävän pitkä, loivasti mataloituva ranta voi myös aiheuttaa suurimpien aaltojen murtumisen ennen rantaviivalle saapumista. Suunnitelmissa olevat laiturirakenteet suojaavat jonkin verran eteläosan itäosaa aallokolta, länsiosa jää varsin suojattomaksi, joskin länsiosassa rannan korkeudet ovat suurempia.

Lausuntopyyntöissä mainittiin rannan olevan jyrkkä. Rannan ollessa jyrkkyydeltään 1:3 tai jyrkempi (Kahma ja muut 2014), suositeltava aaltoiluvara voi olla huomattavasti korkeampi kuin rantaan saapuvan aallokon merkitsevä aallonkorkeus. Aaltoiluvara on hyvä huomioida varsinkin matalalla sijaitsevan Järvikadun viereisten rakennusten osalta. Lisäksi voi olla tarpeen arvioida korkean vedenkorkeuden aikaista merijäiden rannalle nousemisen riskiä. Järvikadun alin mahdollinen suositeltava korkeus riippuu kadulle hyväksyttävästä tulvariskistä. Alimmat suositeltavat rakentamiskorkeudet on määritetty vedenkorkeudelle, jonka ylittymisen todennäköisyys vuonna 2100 on 1/250.

Korkea vedenkorkeus ja korkea aallokko eivät aina ole samanaikaisia. Merivesi on Vaasassa tyypillisesti korkealla etelä- tai länsituulten vallitessa. Aallokko on kaava-alueella korkeimmillaan luoteistuulilla, joiden vallitessa merivesi on usein matalalla. Siten yhtäaikainen korkea merivesi ja aallokko ovat kaava-alueella harvinainen ilmiö.

Lähde:

Kahma, K., Pellikka, H., Leinonen, K., Leijala, U. ja Johansson, M. 2014: Pitkän aikavälin tulvariskit ja alimmat suositeltavat rakentamiskorkeudet Suomen rannikolla. Ilmatieteen laitos, Raportteja 2014:6.

<https://helda.helsinki.fi/handle/10138/135226>

Jani Särkkä

Tutkija

Heidi Pettersson

Erikoistutkija

Meren dynamiikka / Merentutkimus

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan liittyvän asukaskyselyn tuloksia

Luonnosvaiheen täydentävä materiaali 16.5.2023

KYSELYN TAUSTA

Alueella, jota kutsutaan Kaavoituksen aikaisella työnimellä *Vöyrinkaupungin Konepaja-alue* valmistellaan asemakaavamuutosta, jonka tarkoituksena on kehittää aluetta uutena kaupunginosana. Osana kaavamuutoksen vuorovaikutusta tullaan toteuttamaan useita karttapohjaisia kyselyitä kaavaprosessin eri vaiheissa. Ensimmäinen kysely *Osallistu Vöyrinkaupungin Konepaja-alueen suunnitteluun* oli avoinna osallistumis- ja arviointisuunnitelman ollessa nähtävillä 2.11.-1.12.2022, ja tähän raporttiin on kerätty kyselyn vastauksia. Kysely oli avoin kaikille alueesta kiinnostuneille, niin vaasalaisille kuin muualla asuville.

Kysely toteutettiin karttapohjaisella Maptionnaire-verkkosovelluksella. Sen sisällön suunnittelusta, kyselyn toteuttamisesta ja vastausaineiston koostamisesta vastasi Vaasan kaavoitus.

Lisätietoa alueen kaavoittamisesta: kati.vuohijoki@vaasa.fi

Lisätietoa raportista: annukka.ilonen@vaasa.fi

SISÄLTÖ

Perustietoa kyselystä ja vastaajista 4

- Karttakysely menetelmänä ja aineiston käsittely 5
- Kyselyn rakenne 6
- Mainonnan vaikutus vastaajamäärään 7
- Vastaajamäärä 8
- Taustatiedot vastaajista 9-10
- Kerros suhteestasi alueeseen 11-12

Vanha ja uusi nimistö 13

- Nimistöstä yleisesti 14
- Nykyinen paikannimi 15
- Uusi paikannimi 16
- Uusi nimistö 17

Vastaajien karttamerkinnot 18

- Karttavastauksista yleisesti 19
- Säilytettävä kohde 20-21
- Säilytettävä rakennus 22
- Uusi asuinrakentamisen paikka 23-24
- Asuinrakentamisesta sanottua 25-26
- Säilytettävät rakennukset ja uudet asuinrakentamisen paikat 27
- Uusi palvelujen paikka 28
- Palveluista sanottua 29
- Uusi virkistyspaikan paikka 30
- Virkistyspaikoista sanottua 31
- Tulevaisuuden reitit 32-33

- Alueen kehittämisestä sanottua 34
- Alueen kehittämisen mallit 35

Yhteenveto 36

PERUSTIETOJA KYSELYSTÄ JA VASTAAJISTA

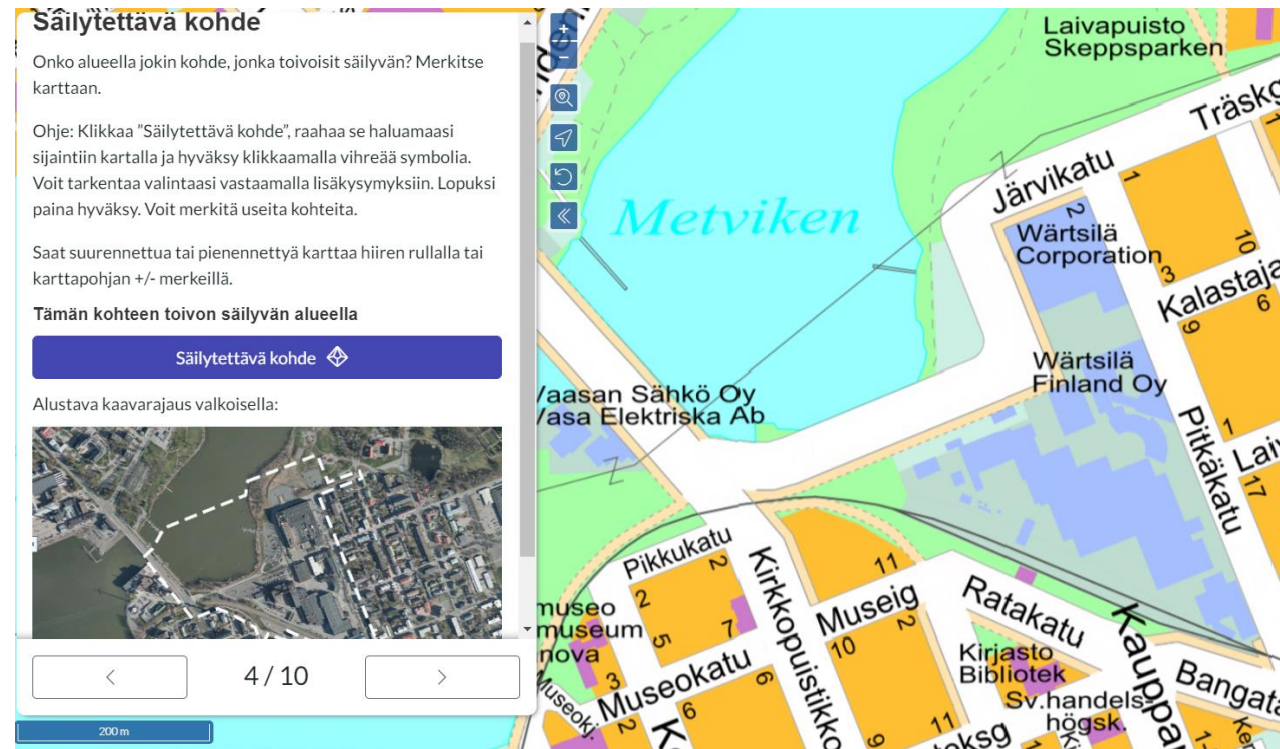
KARTTAKYSELY MENETELMÄNÄ JA AINEISTON KÄSITTELY

Osallistu Vöyrinkaupungin Konepaja-alueen suunnitteluun – kysely toteutettiin karttapohjaisena. Nimensä mukaisesti karttakyselyn perusta ovat kartat, joille vastaajat merkitsevät kohteita ja vastaavat niitä täydentäviin jatkokysymyksiin.

Karttakyselyn vastauksia on visualisoitu ja havainnollistettu erilaisin kuvaajin, kartoin ja sanapilvin. Sanapilvet ovat muodostettu nimistöön liittyvien kysymysten ja taustakysymyksenä olevan *kerro suhteestasi alueeseen* tekstivastauksista. Sanapilvissä vastauksissa yleisemmin käytetyt sanat kuvautuvat suurimmalla kirjasinkoolla.

Ennen sanapilvien muodostamista teksteistä tuli poistaa kaikki informaation sisältönsä köyhät sanat, kuten partikkelit ja pronominit. Muuten sanapilvien yleisimmät sanat olisivat täytesanoja ja ne korostuisivat varsinaisten ideoiden tai toiveiden sijasta sanapilvissä suurimmalla kirjasinkoolla yleisyytensä takia.

Koska kaikille karttamerkintöjen tekstivastauksille ei ole tilaa samalla kartalla ja niissä esiintyy päällekkäisyyttä, on vastauksista nostettu esiin otteita, jotka toistuivat usean vastaajan teksteissä.

KYSELYN RAKENNE

Kysely koostui viidestä osiosta:

1. **Taustatiedot ja kerro suhteestasi alueeseen.**
2. **Alueen nimistö** – Nykyisin käyttämäsi paikannimi ja ideat uudeksi nimeksi sekä muusta nimistöstä, kuten katujen ja puistojen nimet.
3. **Säilytettävät kohteet** – Voit merkitä kartalle säilyttämisen arvoisia kohteita, kuten rakennuksia tai maiseman.
4. **Ideoi ja suunnittele aluetta** – Voit merkitä kartalle uusia asuinrakentamisen, palveluiden ja virkistyspaikkoja sekä tulevaisuuden uusia reittejä eri kulkumuodoilla.
5. **Kehittämiskohteet** – Avovastauksessa voit pohtia, miten aluetta tulisi muilla tavoin kehittää.

Kaavoitettava alue sijaitsee Vaasan keskustassa Onkilahden rannalla. Wärtsilä on siirtämässä alueelta nykyisiä toimintojaan Vaskiluotoon. Tehdastoiminnan poistuessa alueelta sen käyttötarkoitus muuttuu. Lähtökohtana on luoda monipuolista ja omaleimaista kaupunkiympäristöä. Historiallinen tehdasmiljöö ja sijainti meren rannalla luovat tälle hyvät edellytykset. Tavoitteena on lisäksi luoda sujuvampia kulkuyhteyksiä Keskustan, Vöyrinkaupungin, Palosaaren ja Onkilahden rannan välille.

Tämä kysely liittyy asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan (OAS), joka on parhaillaan julkisesti nähtävillä. Löydät OAS:n [kaavan hankesivuilta](#).

Kysely on avoinna 2.11.-1.12.2022.

Huomioithan, että samanaikaisesti on auki myös Onkilahden puiston suunnittelua koskeva kysely. Pääset vastaamaan kyselyyn [täältä](#).

Kuva: Sami Peltoniemi

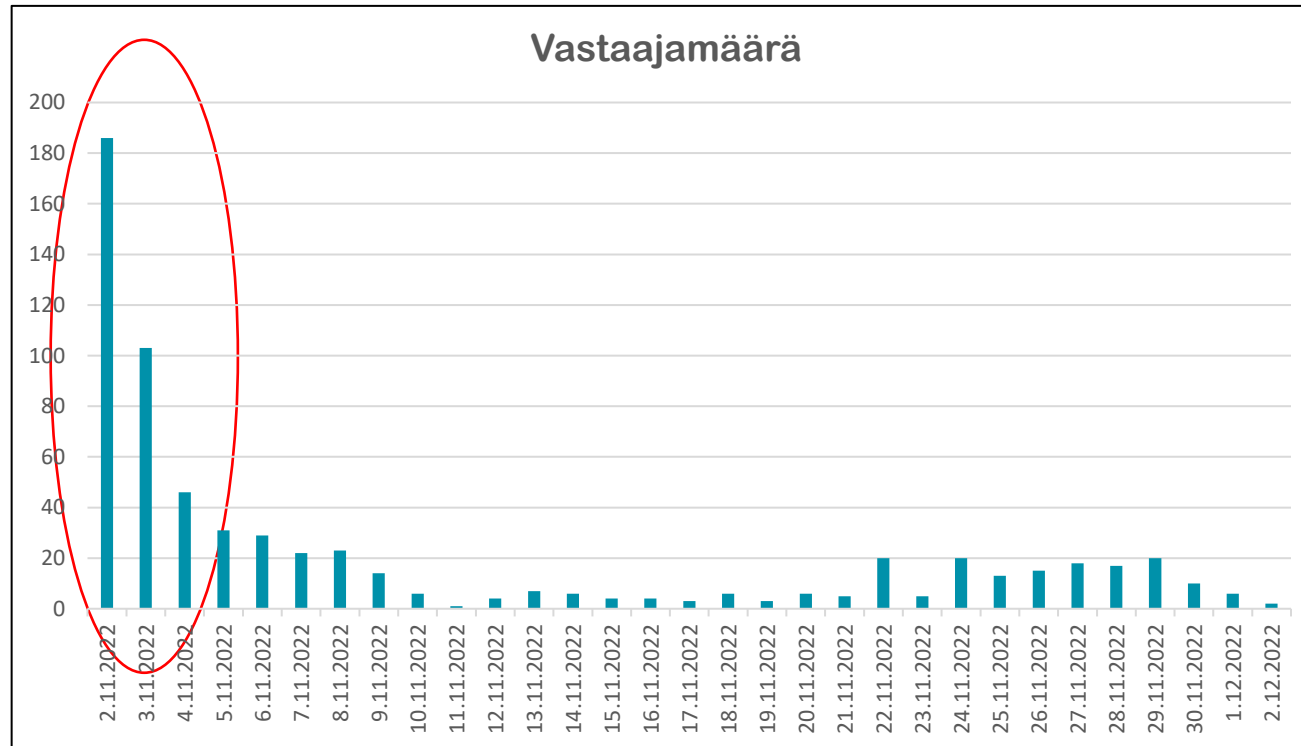
Suomi

1 / 10

MAINONNAN VAIKUTUS VASTAAJAMÄÄRÄN

Pääosa vastauksista annettiin ensimmäisen viikon aikana kyselyn aukeamisesta. Lisäksi vastaaminen aktivoitui 24.11 kaupungin Facebook-sivulla julkaistun muistutuksen myötä aukiolon loppua kohti.

VASTAAJAMÄÄRÄ

Kyselyyn vastasi yhteensä 678 henkilöä ja he merkitsivät kartalla yli 2600 paikkaa tai reittiä. Suhteutettuna Vaasan asukasmäärään ja suunnittelualueen laajuuteen vastaajamäärää voidaan pitää erittäin hyvänä.

Huomioitavaa on, ettei mihinkään kysymykseen ollut pakollista vastata. Tämän vuoksi vastaajamäärät vaihtelevat kysymyksittäin.

Kyselyyn vastanneiden lukumäärä: 678

Kyselyssä vierailleiden määrä: 1194

Karttamerkintöjen määrä: 2681

Avovastauksia yhteensä: 688

Avovastausten laajuus vaihteli kysymyksittäin. *Säilytettävä kohde*-kysymyksen vastaukset olivat pääosin yhden-kahden sanan kuvaus säilytettävästä asiasta (esim. rakennuksen nimi). Vastaavasti kysymykseen alueen kehittämisestä vastattiin laajasti ja monesta näkökulmasta pohtien.

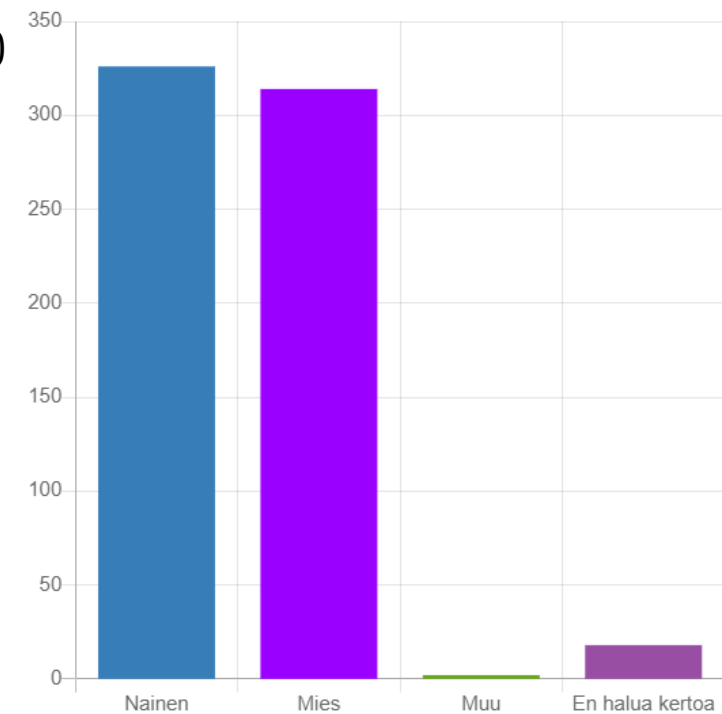
TAUSTATIEDOT

Kysely tavoitti varsin hyvin eri-ikäisiä vaasalaisia. Ottaen huomioon vastaajien ikäprofiiliin, karttakyselyn tuloksien voidaan sanoa kuvastavan työikäisten vaasalaisten mielipiteitä. Vähiten vastauksia jättivät ikäryhmät alle 18-vuotiaat ja yli 75-vuotiaat. Tulos vastaa aiempien kyselyiden ikäprofiilia eikä siten ole yllättävä.

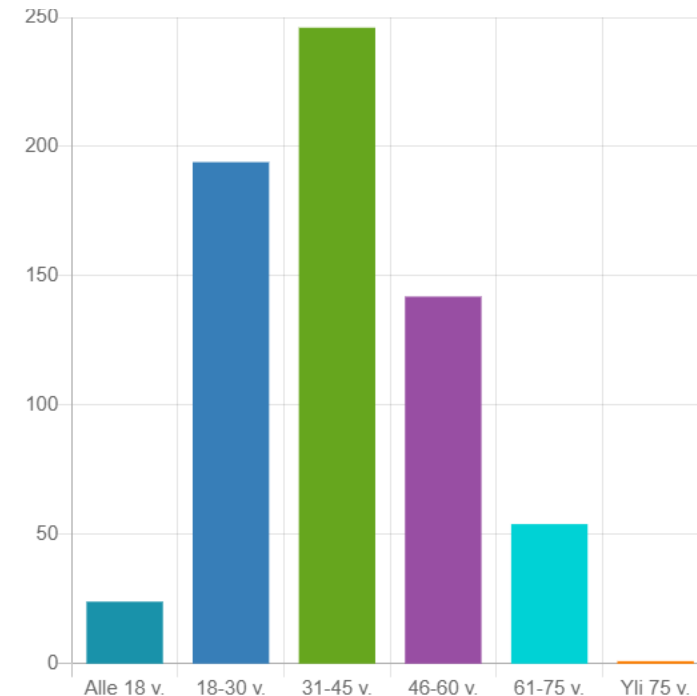
Keskiverto vastaaja on 31-45-vuotias nainen, joka asuu keskusta-alueella tai Palosaarella ja käyttää aluetta virkistytymiseen tai sen reittejä ohikulkumatkoillaan.

Vastauskielen perusteella vastaajat jakautuivat seuraavasti: Englanninkielisiä 66, ruotsinkielisiä 119 ja suomenkielisiä 486. Muutamissa vastauksissa on vastattu useammalla kielellä.

N = 660

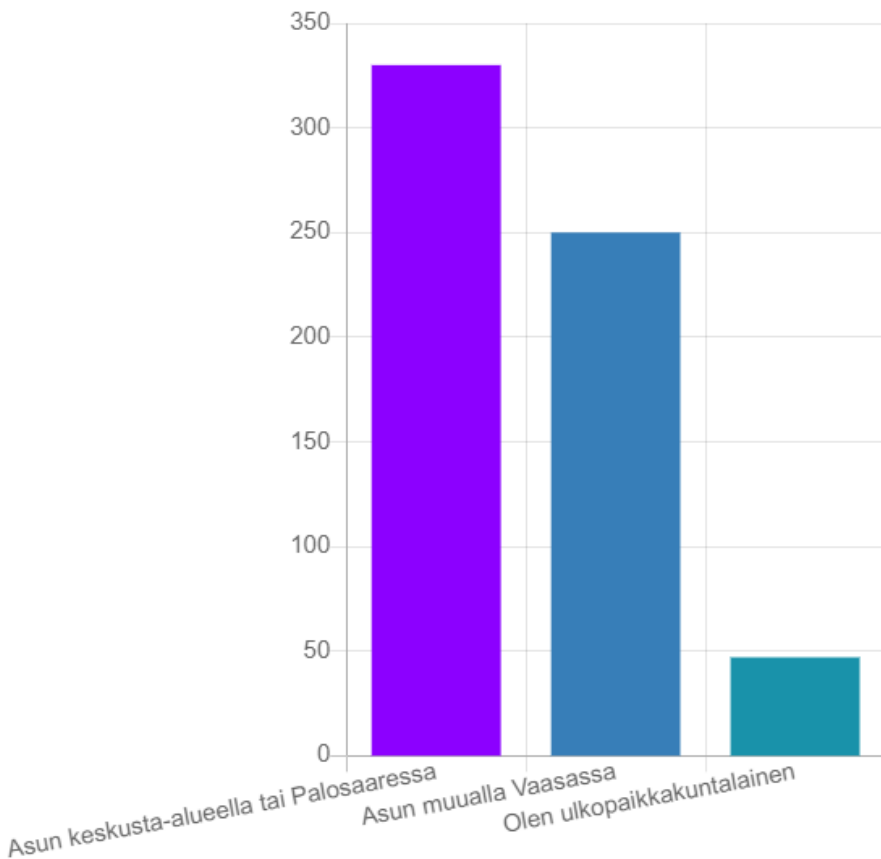

N = 660

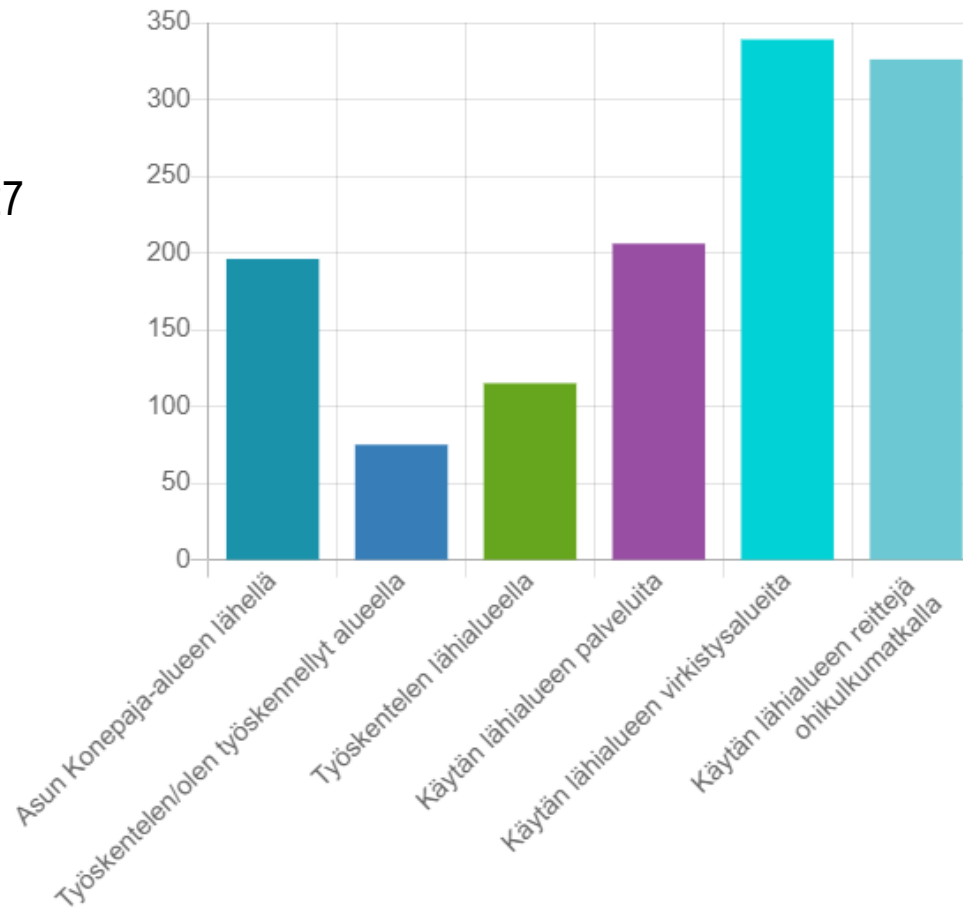

Huom. Pylväsdiagrammi kuvaa vastaajien lukumäärää eikä prosenttiosuuksia. Kaikki vastaajat eivät vastanneet kaikkiin kysymyksiin.

TAUSTATIEDOT

N = 627

N = 1257, useampi valinta per vastaus

Huom. Pylväsdiagrammi kuvaa vastaajien lukumäärää eikä prosenttiosuuksia. Kaikki vastaajat eivät vastanneet kaikkiin kysymyksiin.

KERRO SUHTEESTASI ALUEESEEN

Avovastauksia jätettiin yhteensä 75. Avokysymyksessä vastaajilla oli mahdollisuus kertoa tarkemmin suhteestaan alueeseen. Vastauksissa nousi esiin alla olevat viisi teemaa:

Työskennellyt alueella

”Jag har jobbat på området i 12 år. Nu jobbar jag i Vasklot --.”

Asuminen lähiympäristössä

”Olen asunut Onkilahden ympäristössä kymmeniä vuosia.”

Kiinnostunut asumaan alueella

”Alue kiinnostaa asuinalueena.”

Ulkoilu ja vapaa-ajan viettäminen lähiympäristössä

”Käyn alueen ympäristössä ulkoilemassa. Lasten kanssa käytetty Laivapuistoa paljon.”

Läpikulku alueella

”Ajan pyörällä keskustaan alueen läpi monta kertaa viikossa.”

KERRO SUHTEESTASI ALUEESEEN

Vastaajien avovastauksista koostettu sanapilvi liittyy heidän suhteeseensa suunnittelualueeseen. Sanapilvessä sanojen kirjasinkoko vastaa sanan yleisyyttä kysymyksen vastauksissa.

Sanapilven perusteella yleisimmät sanat asukkaiden suhteesta alueeseen ovat *asun*, *asunut*, *bor*, *alueen*, *alueella*, *käyn*, *ohi*, *dagligen*, *vieressä*, *mittemot*, *lasten* ja *kanssa*. Näiden yleisempien sanojen perusteella alueella asutaan tai siellä on asuttu, sen ohi kuljetaan ja siellä ollaan lasten kanssa jopa päivittäin.

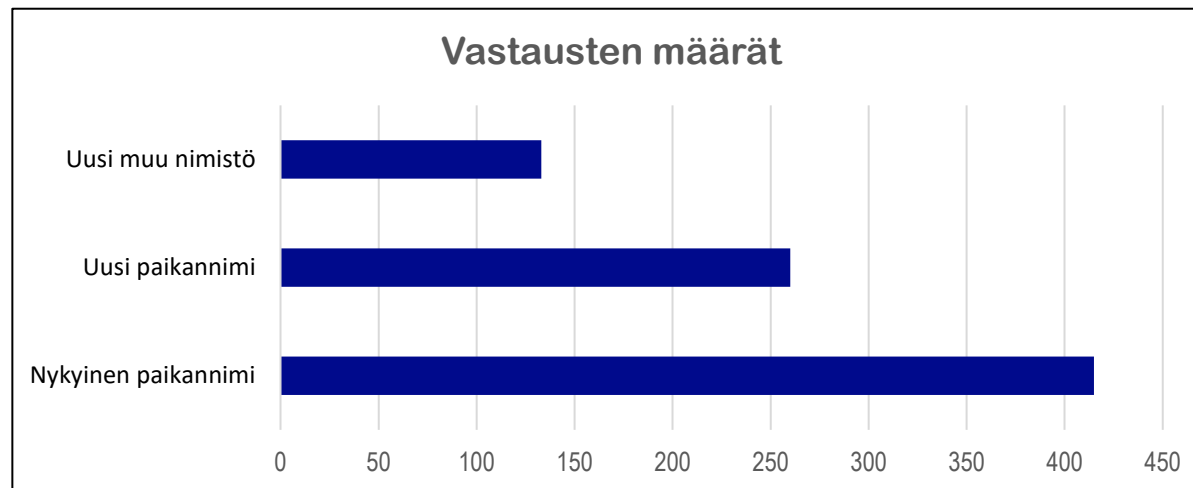
VANHA JA UUSI NIMISTÖ

NIMISTÖSTÄ YLEISESTI

Nykyään alueesta käytetään useimmiten nimiä Wärtsilä tai Wärtsilän alue.

Suosituimpia ehdotuksia alueen uudeksi paikannimeksi ovat Konepaja, Wärtsilä, Vanha Wärtsilä ja Wärtsilän ranta.

Uusien katujen, aukoiden ja puistojen nimet ehdotettiin johdettavan moottoriteknologiasta, junaliikenteestä tai merenkulusta. Runsaasti vastauksia saanut teemakokonaisuus on Wärtsilän historia, joka kattaa suunnittelijoiden, tehtaiden ja tuotteiden nimiä.

Huomioitavaa, että osa vastauksista sisälsi useamman kuin yhden nimen. Lisäksi etenkin paikan muun nimistön vastaukset olivat luonteeltaan enemmän nimeämisen teemoja ehdottavia kuin yksiselitteisiä nimiehdotuksia.

NYKYINEN PAIKANNIMI

Millä nimellä kutsut tätä aluetta?

Vastaajien nykyisin alueesta käyttämistä paikannimistä koostettu sanapilvi. Sanapilvessä sanojen kirjasinkoko vastaa sanan yleisyyttä kysymyksen vastauksissa. Sanapilven perusteella alueesta nykyisin käytetty nimi liittyy sijaintiin Onkilahtella, Vöyrinkaupungilla tai Järvikadulla. Kuitenkin *Wärtsilä* ja *Wärtsilän alue* ovat yleisimmät nykynimet. Sanapilvi laskee sanan kaikki taivutusmuodot erikseen, minkä vuoksi Wärtsilä ei korostu isolla kirjasinkoolla.

Huomioitavaa, että saman nimen eri kieliversiot on laskettu erikseen.

Yleisimmät
nykynimet:

NIMIEHDOTUS	LUKUMÄÄRÄ
Wärtsilä	103
Wärtsilän alue	63
Vörkkäri	17
Onkilahti	15
Wärtsilä området	15
Metviken	13
Järvikatu	13
Wärtsilän ranta	10

UUSI NIMISTÖ

Onko sinulla muita nimiehdotuksia (katujen, puistojen nimiksi)?

Vastaajien ehdotuksista alueen uudeksi nimistöksi koostettu sanapilvi. Sanapilven perusteella yleisimmät ehdotukset liittyvät Wärtsilään, tehtaisiin tai alueella olevaan veturitalliin. Eksaktien nimiehdotusten sijasta moni vastaus ehdotti nimistölle teemaa.

Huomioitavaa, että saman nimen eri kieliversiot on laskettu erikseen.

Yleisimmät
nimiehdotukset:

NIMIEHDOTUS	LUKUMÄÄRÄ
Wärtsilänkatu tai -kuja	12
Veturikatu	4
Tehdaskatu tai Tehtaankatu	4
Veturitallinkatu tai -aukio	4
Lyhytkatu	4
Moottorikatu*	4
Onkilahdenranta	3
Energiankatu tai Energiakatu	3

*Nimi on jo käytössä Vaasassa

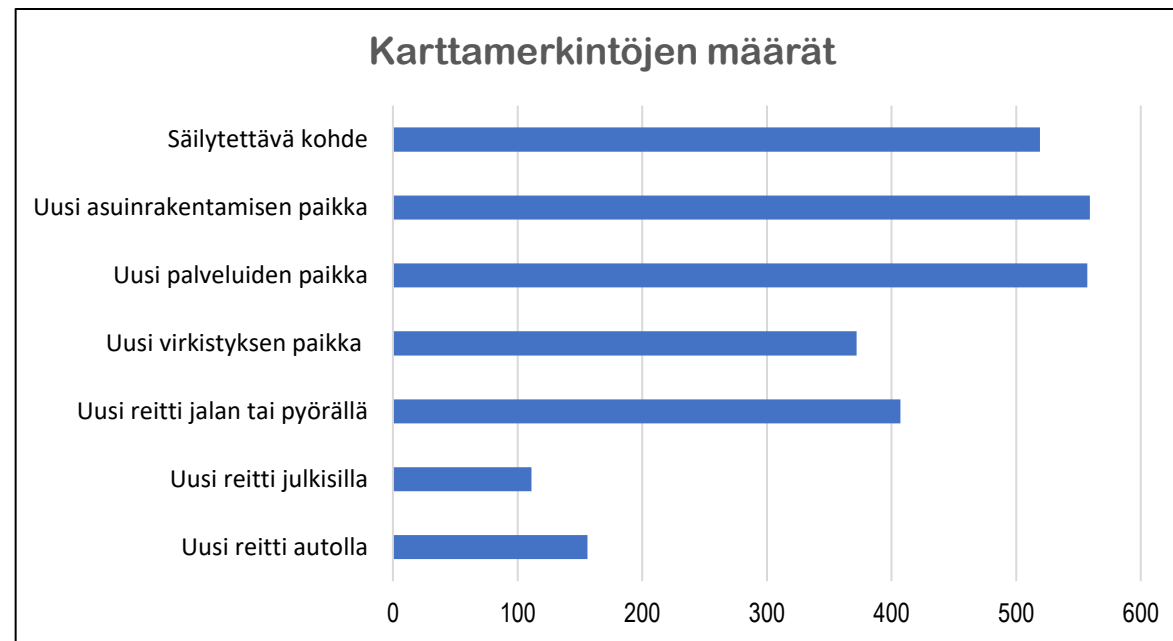
Vastaajien karttamerkinnot

KARTTAVASTAUKSISTA YLEISESTI

Yhteensä eri kysymyksiin liittyviä karttavastauksia kertyi yli 2600. Vastaajien merkitsemät karttamerkinnät jakautuivat määrällisesti varsin tasaisesti eri kysymysten välillä lukuun ottamatta julkisilla ja omalla autolla merkittyjä uusia reittejä. Karttamerkintöjä oli mahdollista täydentää avovastauksella.

Vastaajat toivovat usean tehdasrakennuksen säilyvän alueella ja niitä hyödynnettävän niin asuntona kuin palveluiden tiloina. Asumiseen suhtautuminen on ristiriitaista. Alueesta toivotaan kehittyvän monipuolinen kulttuurikeskus. Kaupunkiluonto koetaan tärkeäksi monella tasolla sen hyötyvaikutusten vuoksi. Alueen liikenneverkkoa toivotaan kehitettävän kävely- ja pyöräilypainotteisena.

Karttamerkinnät kysymyksittäin:

SÄILYTETTÄVÄ KOHDE

Kohde, jonka toivoisin säilyvän

Karttamerkintöjä yhteensä 519.

Eniten säilytettäviksi kohteiksi merkittiin rakennuksia. Rakennusten kuvailtiin omaleimaisiksi antaen alueelle sen tunnistettavan ja muista alueista erottuvan leiman. Rakennuksia toivottiin hyödynnettävän eri käyttötarkoituksissa osana alueen tulevaa käyttöä.

Mikä kohde on kyseessä?

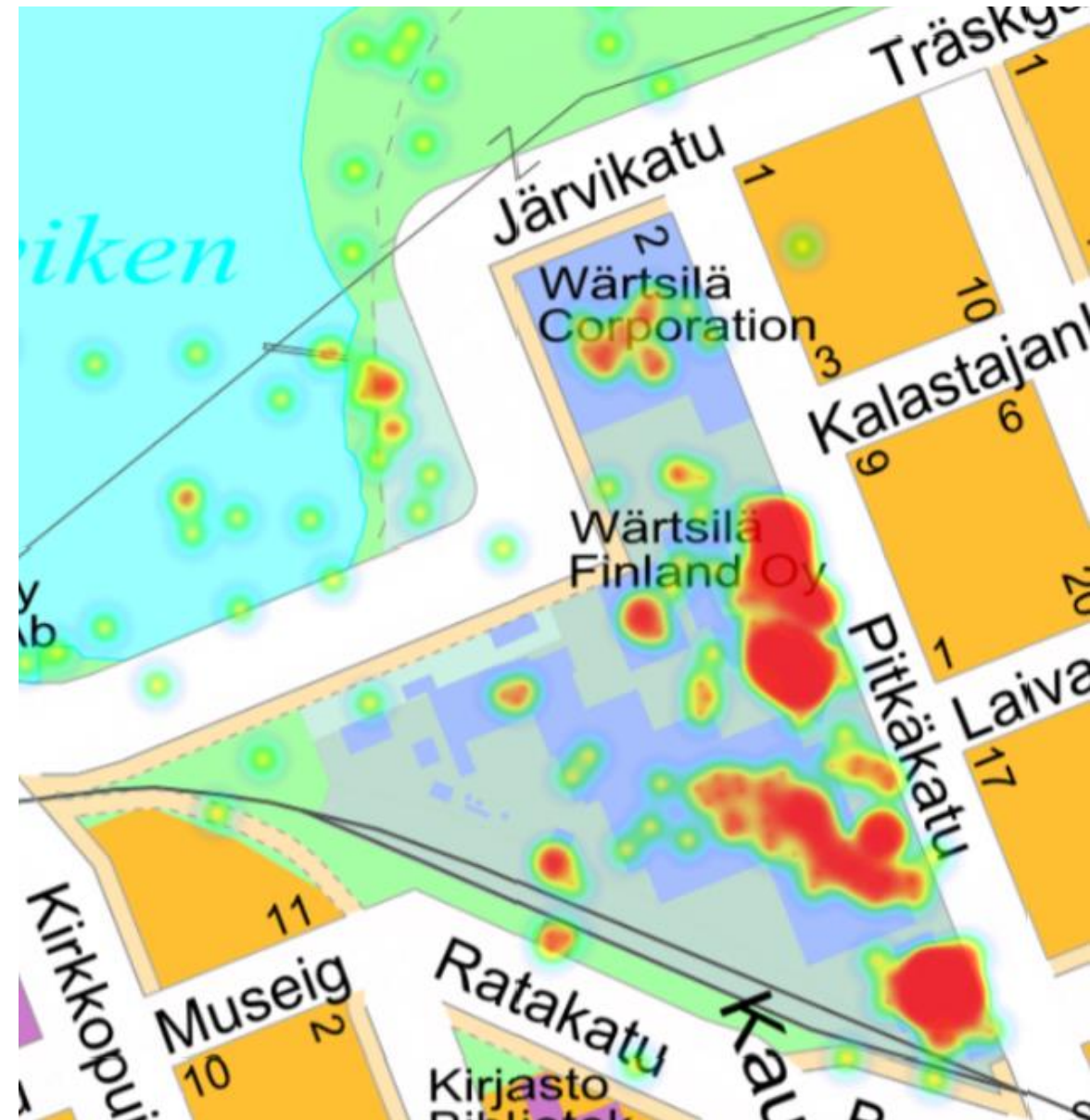
Rakennus: 231 / 357* merkintää

Kulttuurihistoriallinen kohde: 48 / 171* merkintää

Maisema/näkymä: 21 / 50* merkintää

Luontokohde: 8 / 30* merkintää

*HUOM. Ensimmäinen luku kuvaa vastauksia, joissa valittu vain yksi vaihtoehto. Toinen luku kuvaa vastaaja, joka on valinnut ponnahdusikkunasta useamman vaihtoehdon esim. rakennus ja luontokohde samaan karttapsiteeseen liittyväksi. Tämän vuoksi yksittäisiä vastauksia on enemmän kuin kaikki karttamerkinnot yhteensä.

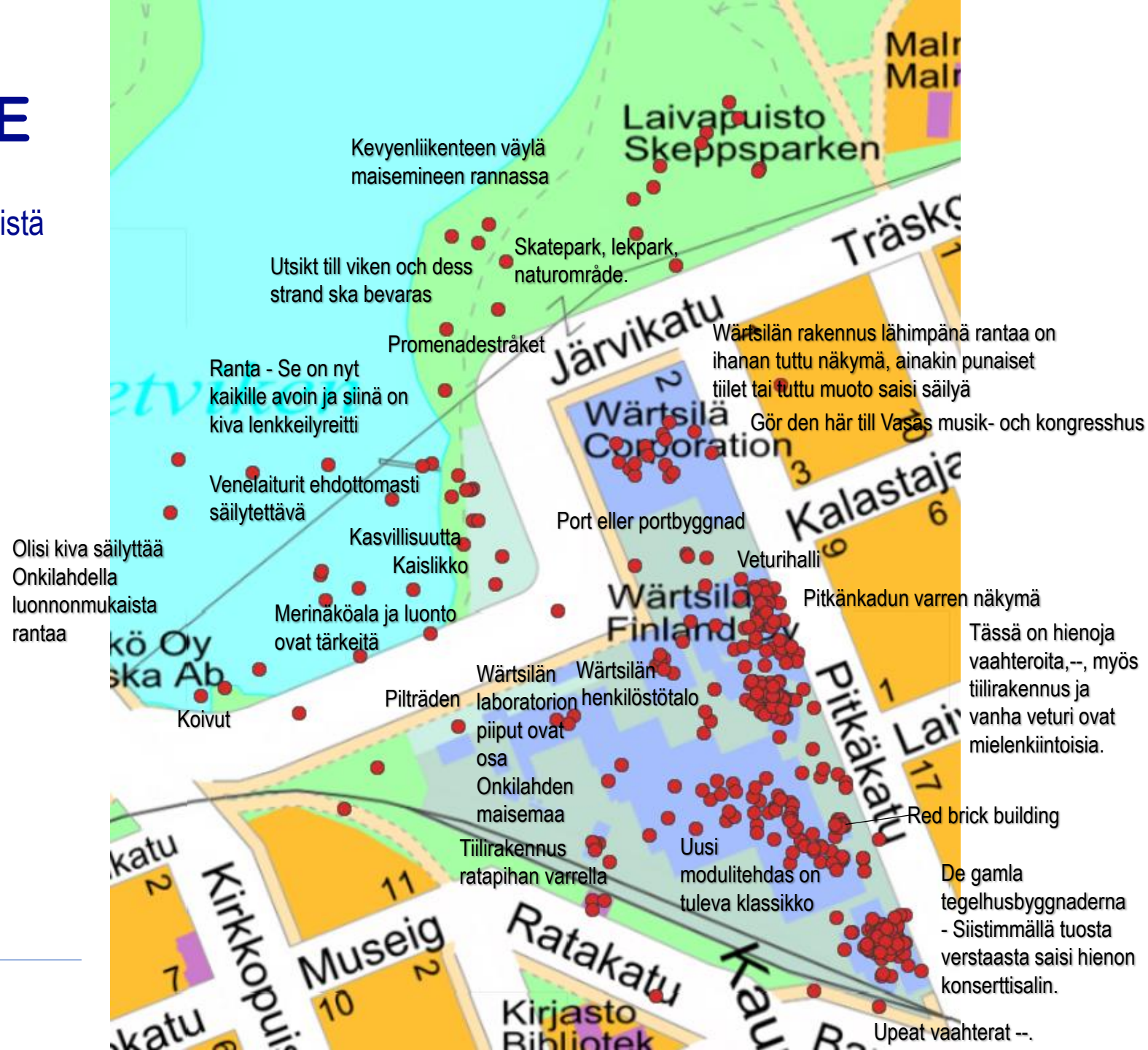
SÄILYTETTÄVÄ KOHDE

Viereisessä kartassa on osa karttamerkintöihin liitetystä tekstivastauksista. Alla on otteita yleisluonteisesti vastauksista.

"Koko vanha teollisuusmiljöö pitäisi mielestäni säilyttää. Jos tontille rakennetaan jotain uutta, tulisi sen olla samassa tyyliässä vanhojen suojeltujen rakennusten kanssa. Punatiiltä, teollisuusaluetyyliä. Tampereen Finlaysonin alueella uudet kerrostalot on saatu hyvin naamioitua vanhaan sopivaksi. --."

"Jos kulku kalastajankadulta järvikadulle avataan kävelykaduksi niin kalastajankadulta tuleva "alamäki" tulisi mielestäni mukulakivipäälystä. Niin kuin se aikoinaan oli."

"--. Voisi parantaa muutenkin kävelyreittiä koko Onkilahden ympäri siinä tehdasalueella ja kävelyreittiä tehdasalueen poikki."

SÄILYTETTÄVÄ RAKENNUS

Vastaajat toivovat erityisesti seuraavien rakennusten säilyvän: 1-tehdas, Veturitalli, Takamo ja Kiertokankitehdas.

SÄILYTETTÄVISTÄ RAKENNUKSISTA SANOTTUA:

”Vanha teollisuushalli, voisi tulevaisuudessa hyödyntää esim. tapahtuma-/keikkatilana.”

”Hieno vanha veturitalli, joka on hyvässä kunnossa nykyään. Monien mahdollisuuksien paikka.”

”Vanha tiilirakennus. Nämä on mielestäni ihania ja kaikki tämän tyyliiset rakennukset täytyisi ehdottomasti säilyttää.”

”Vanhat tiilirakennukset, mutta vain jos ne ovat hyvässä kunnossa ja niille on järkevää käyttöä.”

”Fint tegelhus med fina träd på gatusidan.”

Vanhoista tehdasrakennuksista loft-asuntoja.”

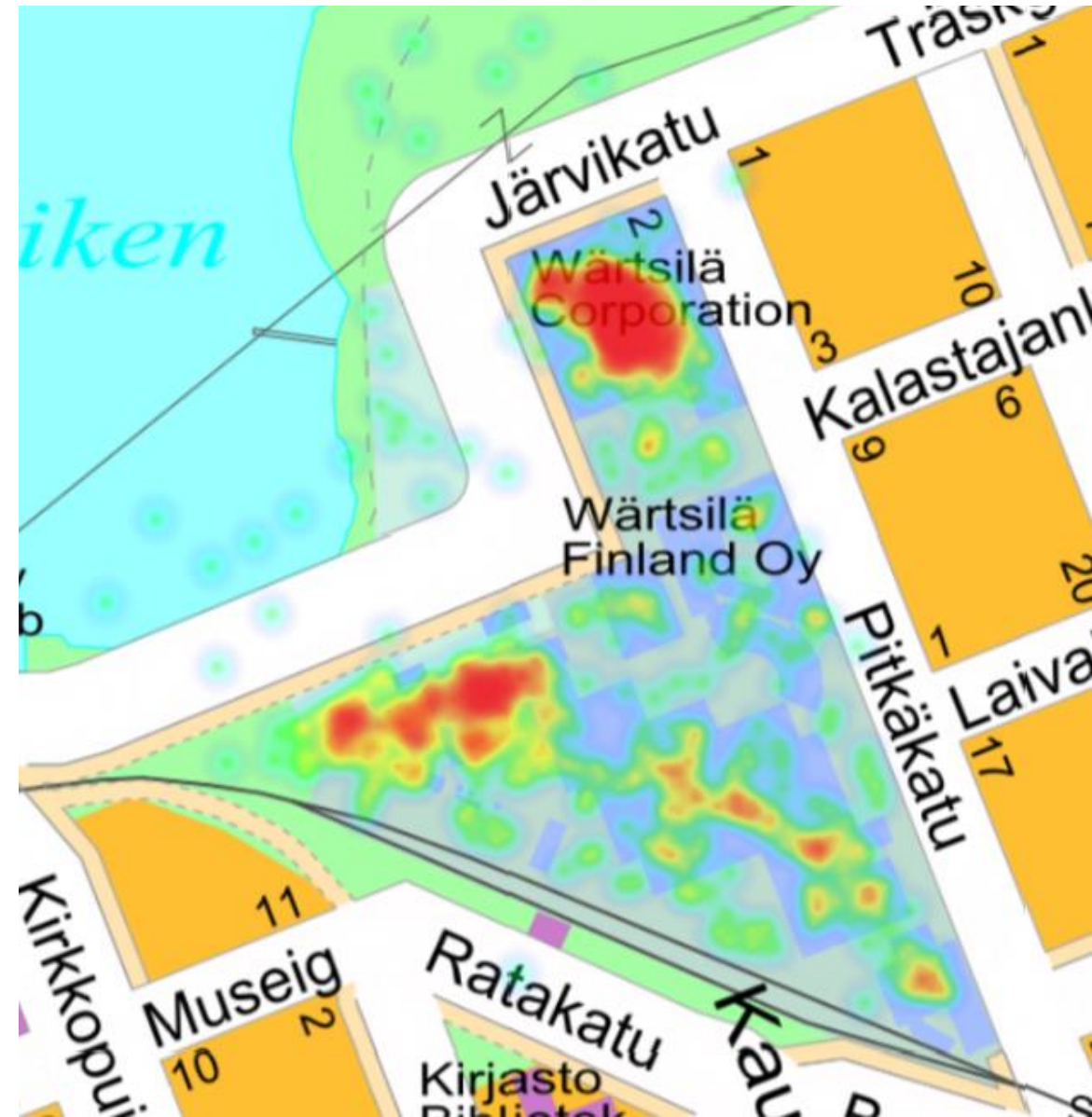
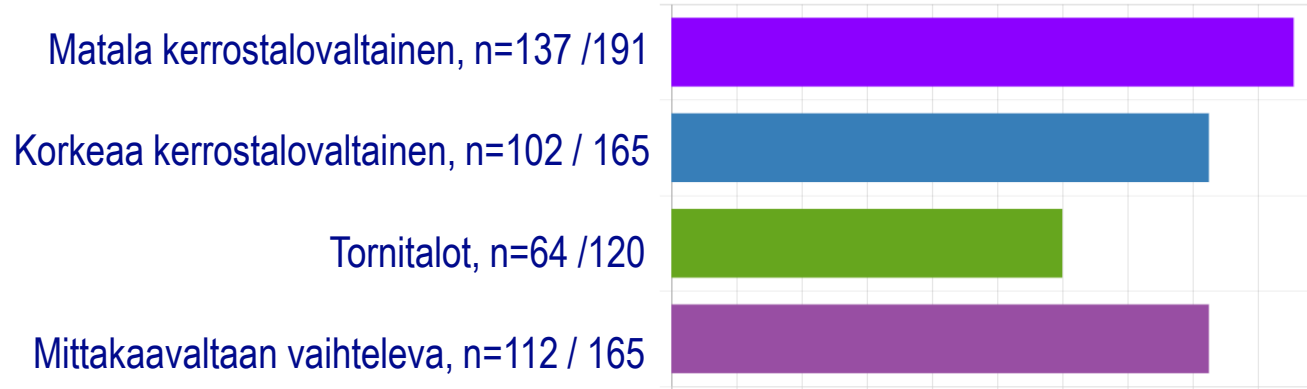
”--. Uudemmat hallit ym voisi purkaa ja muuttaa mutta vanhoja rakennuksia olisi kiva säästää.”

”Port eller portbyggnad.”

UUSI ASUINRAKENTAMISEN PAIKKA

Eri kysymyksistä eniten karttamerkintöjä jätettiin uusiin asuinrakentamisen paikkoihin liittyen, yhteensä 559 merkintää. Vastaukset jakautuivat eri rakentamistapojen välillä varsin tasaisesti, mutta eniten toivottiin matalaa kerrostalovaltaista rakentamista.

UUSI ASUINRAKENTAMISEN PAIKKA

31-45 v. toivoivat eniten tornitaloja. *

18-30-v. toivovat eniten korkeaa kerrostalovaltaista rakentamista. *

18-30-v. toivovat eniten matalaa kerrostalovaltaista rakentamista. *

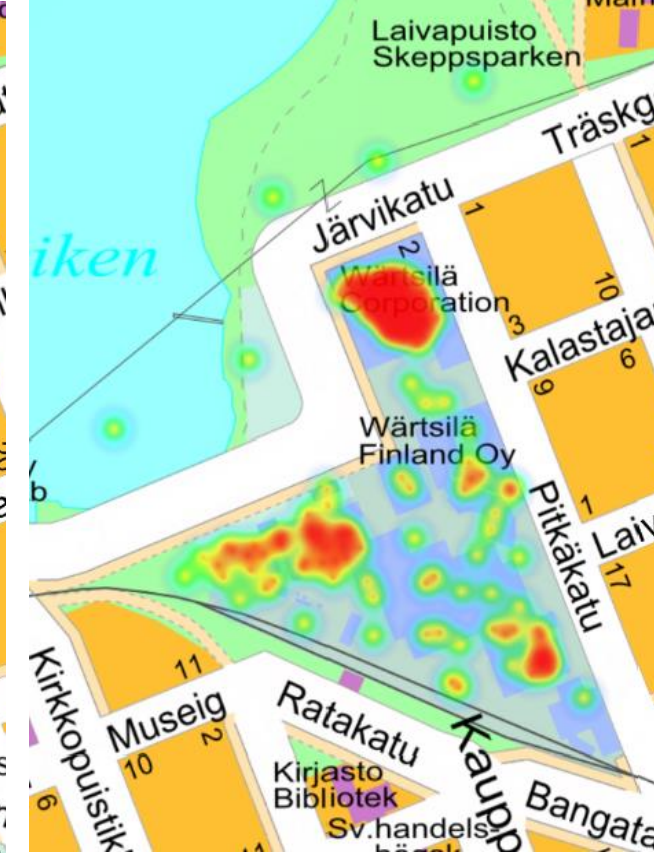
46-60-v. toivovat eniten mittakaavaltaan vaihtelevaa rakentamista. *

Tornitalot

Korkeaa kerrostalovaltainen

Matala kerrostalovaltainen

Mittakaavaltaan vaihteleva

ASUINRAKENTAMISESTA SANOTTUA

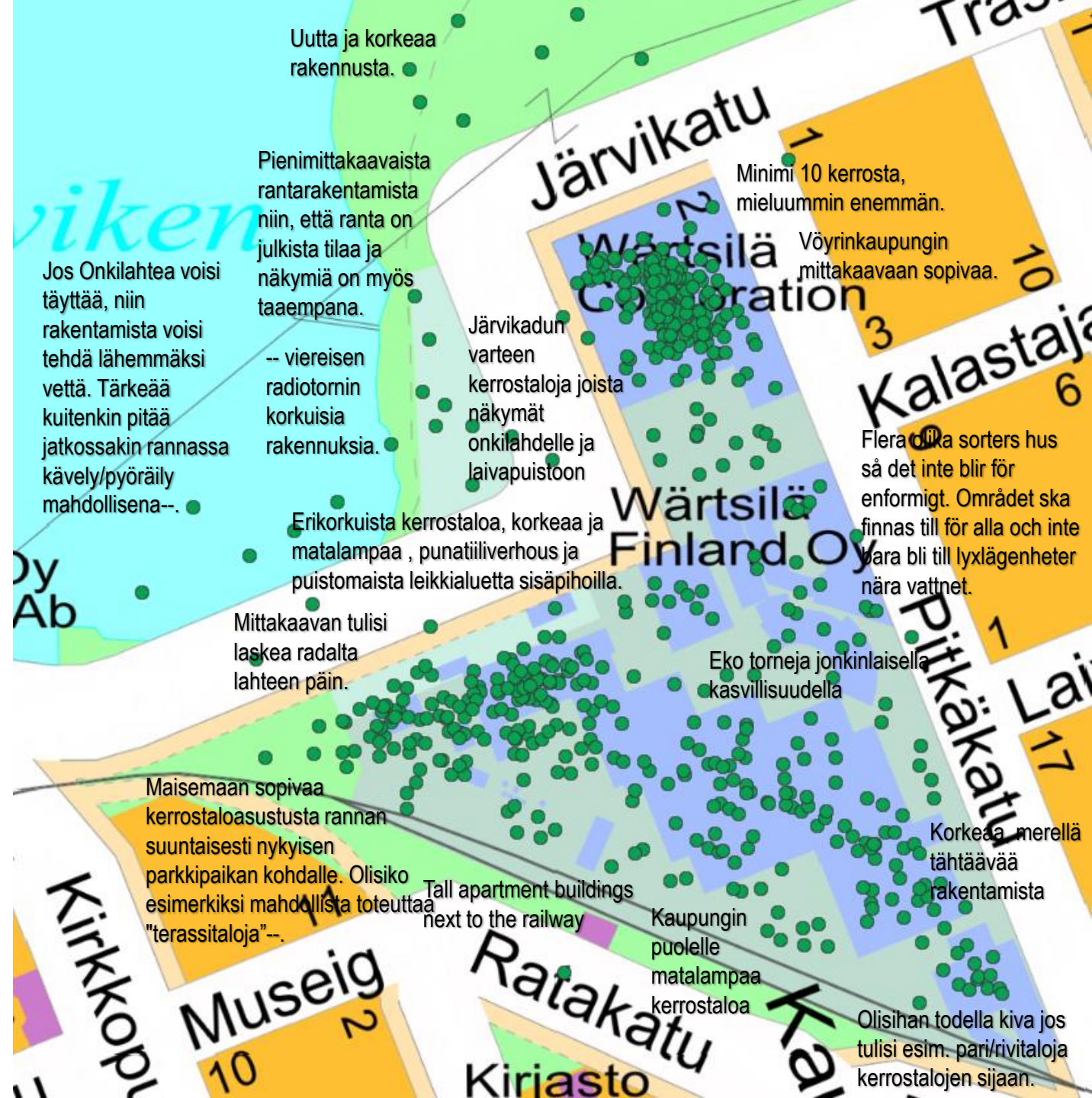
Viereisellä kartalla on osa karttamerkintöihin liitetystä tekstivastauksista. Vastauksista käy hyvin ilmi vastaajien ristiriitaiset ajatukset liittyen asuinrakentamiseen alueella.

"Näin lähellä keskustaa ja muutenkin keskeisellä paikalla korkea ja tiheä rakentaminen on mielestäni perusteltua, jotta palveluille riittää asiakkaita ja mahdollisimman moni pystyy asumaan keskeisellä paikalla. Sekaisin sopisi vähän korkeampia ja matalampia taloja."

"Inga nya bostadshus hit, de kan gott byggas annanstans. Satsa på kultur hit istället då det är ett fenomenalt läge och skulle vara väldigt unikt och som gör att Vasa skulle bli en attraktiv kulturplats."

"Olisi hienoa, että näin arvokkaalle paikalle rakennettaisiin jotakin innovatiivista ja erilaista, eikä "perus-kerrostaloja". Jotain arkkitehtonisesti "tanskalais-henkistä--."

"Käytettäisiin olemassa olevia rakennuksia mahdollisimman paljon."

ASUINRAKENTAMISESTA SANOTTUA

Vastaajat merkitsivät uudelle asuinrakentamiselle soveltuvia paikkoja varsin tasaisesti koko alueelle. Erityisesti Järvikadun varteen nykyisen pysäköintialueen ja 2-tehtaan kohdille tehtiin runsaasti karttamerkintöjä.

Avovastauksia jätettiin yhteensä 90. Avokysymyksessä vastaajilla oli mahdollisuus kertoa tarkemmin asuinrakentamiseen liittyvistä toiveistaan. Vastauksissa kuvattiin osittain ristiriitaisia toiveita rakennusten tyylin, korkeuteen ja sijoittumiseen liittyen. Vastauksissa nousi esiin alla olevat neljä teemaa:

Matalaa, Vöyrinkaupungin puutalojen ja Uumajan mittakaavaa

”Mielellään jotain matalaa, että puistomaisuus säilyy. Vörkkärin talot ovat nykyisellään matalia ja puutalovoittoisia, joten ei mitään korkeita tornitaloja --.” *”Uumajan tyyliin matalia kerrostaloja.”*

Korkeaa rakentamista merinäköaloilla

”Korkeaa, merellä tähtäävää rakentamista.” *”Keskustasta Onkilahteen laskevaa rakennuskorkeutta.”*

Vaihteleva mittakaava ja rakennustapa

”Umpinainen kortteli, veturitallin kanssa sopiva tiili/tasainen kivi. Veturitallin kaltaisesti harjakatto, mutta myös korkea tornimainen rakentaminen hyväksyttävää. Ottaen esim. Tampereen Hotelli Toni rakennuksen, joka sijoitettu samankaltaiseen ympäristöön.”

Loft-asuntoja oleviin ja uusiin rakennuksiin

”Asuinrakennuksia vanhan tehdasrakennuksen jatkoksi samaan tyyliin loftina.”

SÄILYTETTÄVÄT RAKENNUKSET JA UUDET ASUINRAKENTAMISEN PAIKAT

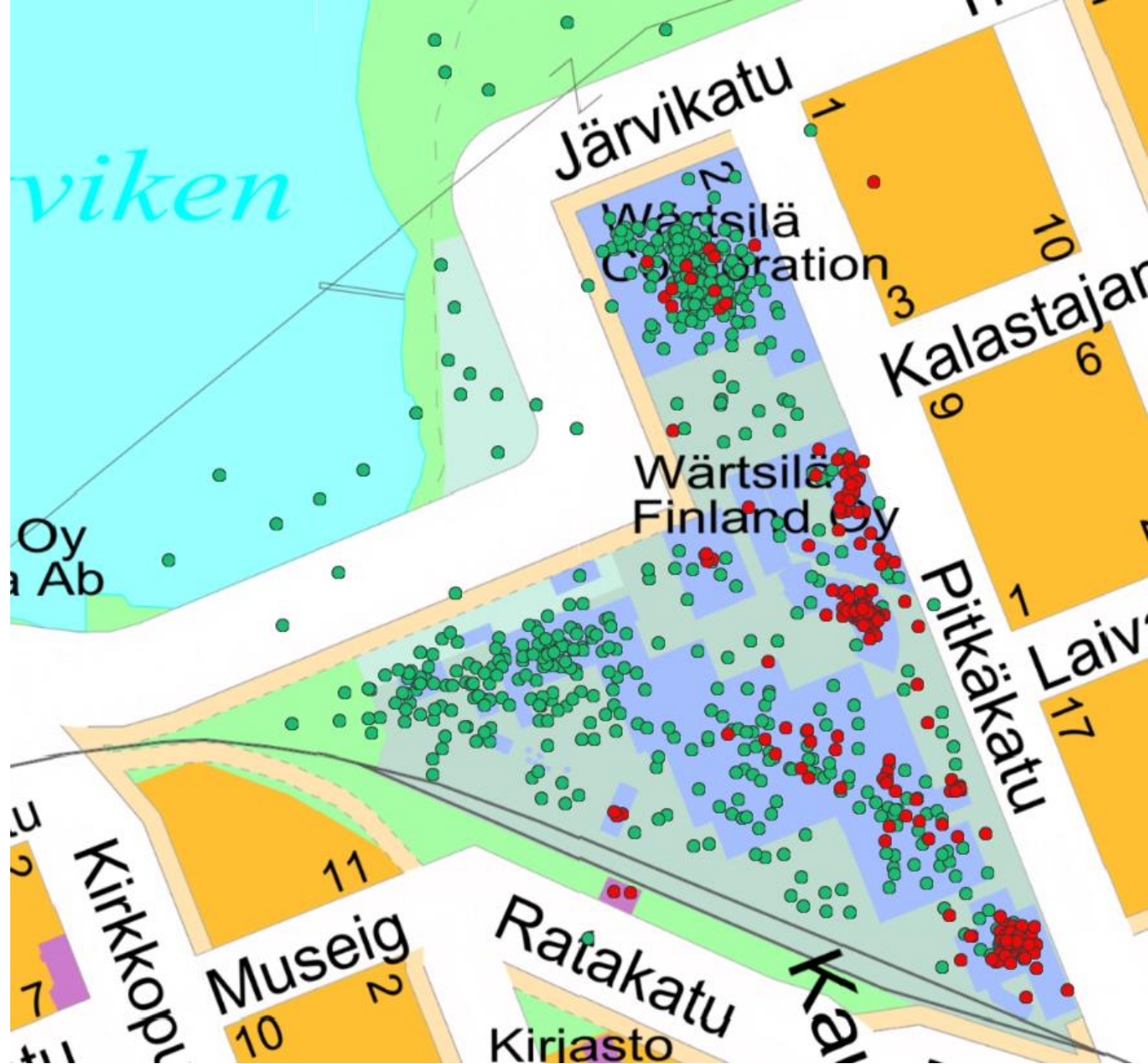
Punaisella säilytettävien rakennusten karttamerkinnot (n=231*)

Vihreällä uuden asuinrakentamisen karttamerkinnot (n= 559)

Karttamerkinnot uusista asuinrakentamisen paikoista ja säilytettävistä rakennuksista sijoittuvat varsin eri tavoin kartalla, mikä kuvaa vastaajien halua säilyttää tietyt rakennukset (esim. veturitalli) ja sijoittaa uusia rakennuksia muualle (esim. Järvikadun pysäköintialueille) joko nykyisellään rakentamattomiin kohtiin tai ei-säilyttämisen arvoiksi koettujen rakennusten tilalle.

Huomioitavaa, että moni vastaaja toivoi asuntoja nykyisiin rakennuksiin.

***HUOM.** Luku kuvaa vastauksia, joissa valittu vain yksi vaihtoehto eli säilytettävä rakennus.

UUSI PALVELUJEN PAIKKA

Yhteensä karttamerkintöjä 557.

Kahvila- tai ravintolapalvelu: 68 / 267* merkintää

Ruokakauppa: 44 / 154* merkintää

Erikoisliike: 6 / 92* merkintää

Kulttuuripalvelut: 21 / 201* merkintää

Viihde- ja tapahtumapaikat: 37 / 226* merkintää

Liikunta- ja virkistyspalvelut: 26 / 133* merkintää

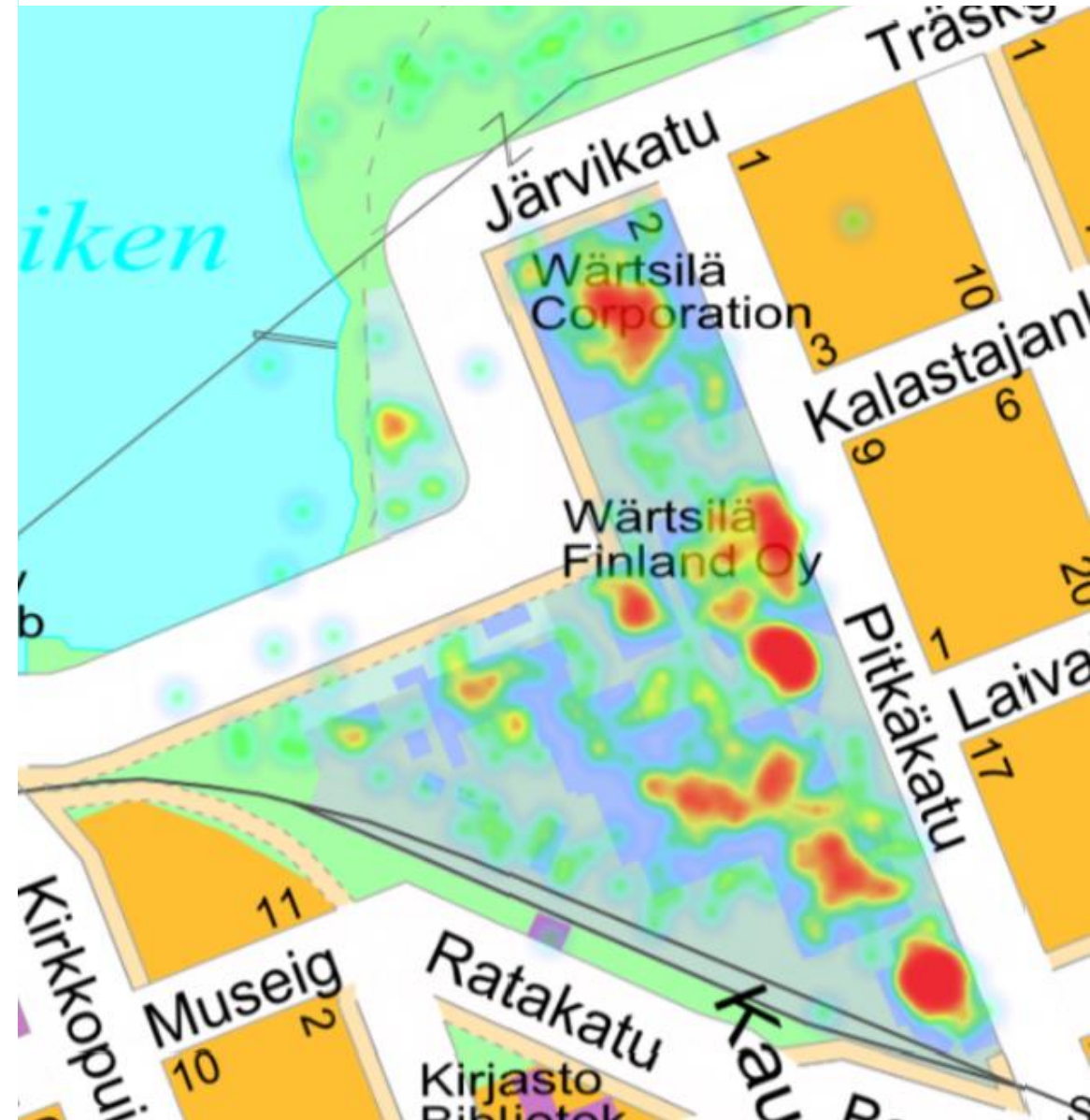
Työskentelytiloja: 28 / 118* merkintää

Päiväkoti tai muut lapsiperheiden palvelut: 13 / 56* merkintää

Palveluita senioreille: 3 / 46* merkintää

* HUOM. Ensimmäinen luku kuvaa vastauksia, joissa valittu vain yksi vaihtoehto. Toinen luku kuvaa vastaaja, joka on valinnut ponnahdusikkunasta useamman vaihtoehdon esim. rakennus ja luontokohde samaan karttapisteeseen liittyväksi. Tämän vuoksi yksittäisiä vastauksia on enemmän kuin kaikki karttamerkinnot yhteensä.

Uusien palveluiden koostekartta

PALVELUISTA SANOTTUA

Palveluihin liittyviä avovastauksia jätettiin yhteensä 157. Avokysymyksessä vastaajilla oli mahdollisuus kertoa tarkemmin palveluihin liittyvistä ideoistaan. Vastauksissa nousi esiin alla olevat kuusi teemaa:

TOIVOTUIMMAT PALVELUT IKÄRYHMITTÄIN:

Alle 18-v.

- kahvila- ja ravintolapalvelut

18-30, 31-45, ja 46-60-v.

- kahvila- ja ravintolapalvelut
- viihde- ja tapahtumapaikat

61-75-v.

- Kulttuuripalvelut
- kahvila- ja ravintolapalvelut
- Seniori-ikäisille suunnatut palvelut

Kahvila- ja ravintolapalveluita rantaan

”Restaurang vid stranden.”

Pieni ruokakauppa laajoilla aukioloilla

”Erityisesti toivoisin ruokakauppaa tähän.”

Tiedepuisto

”Heureka tyylinen tiedemuseo jossa voi tutkia kuinka esim. moottorit toimii. Tämä viittaisi mm. Wärtsilän taustaan. Myös vaihtelevia näyttelyitä eri teemoilla, avaruus, luonto/eläimet. Vaasasta puuttuu tällainen.--”

Kulttuurikeskus (konserttisali, keikka- ja tapahtumatilaja)

”Maailmalla on tullut jo perinteeksi luoda vanhoista veturitalleista kulttuurikeskuksia.--”Vanha VR:n halli / Wärtsilän paja taitaa olla täydellisin paikka keikka- ja tapahtumatilaksi--.”

Monipuolisia työ- ja toimistotiloja

”Työhuoneita taiteilijoille ja muusikoille.” - ”Valkoinen kaunis tehdashalli voisi olla ihan mainio toimistohotellina.”

Sisäliikuntatiloja

”Osa moderneista halleista olisi kenties muunnettavissa sisäpelikäyttöön, esim. sähly/tennis/padel/koripallo/lentopallo. Halleissa riittäisi korkeus--.”

UUSI VIRKISTYKSEN PAIKKA

Yhteensä karttamerkintöjä 372.

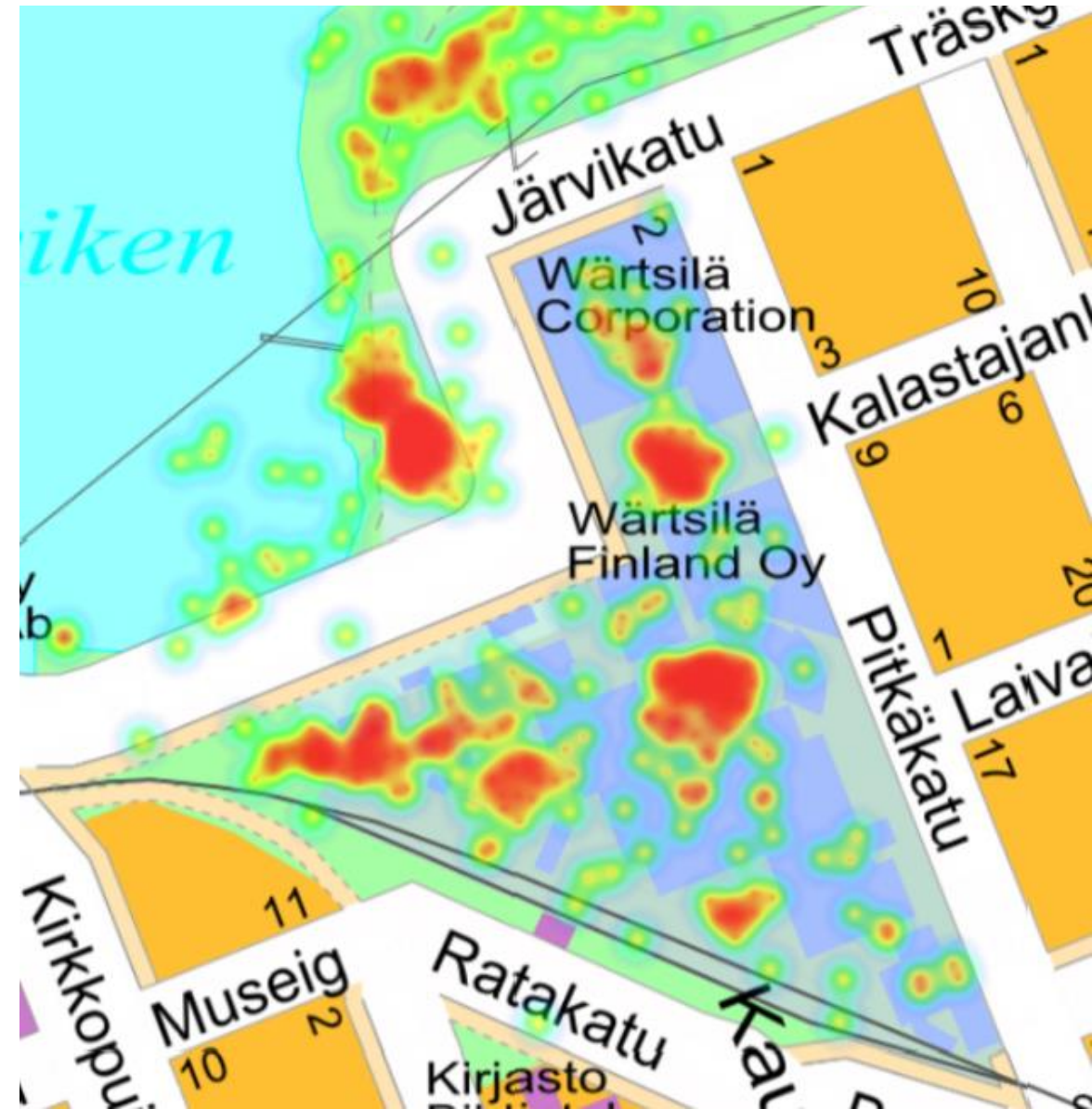
Rakennettu ja hoidettu puisto: 104 / 184* merkintää

Rakennettu, kaupunkimainen tori/aukio: 47 / 100* merkintää

Paikka liikunnalle: 24 / 86* merkintää

Leikkipuisto: 6 / 52* merkintää

Paikka kaupunkiviljelylle: 29 / 61* merkintää

*HUOM. Ensimmäinen luku kuvaa vastauksia, joissa valittu vain yksi vaihtoehto. Toinen luku kuvaa vastaaja, joka on valinnut ponnahdusikkunasta useamman vaihtoehdon esim. rakennus ja luontokohde samaan karttapisteeseen liittyväksi. Tämän vuoksi yksittäisiä vastauksia on enemmän kuin kaikki karttamerkinnot yhteensä.

VIRKISTYSPAIKOISTA SANOTTUA

Avovastauksia jätettiin yhteensä 101. Avokysymyksessä vastaajilla oli mahdollisuus kertoa tarkemmin virkistyspaikkoihin liittyvistä ideoistaan. Vastauksissa nousi esiin alla olevat seitsemän teemaa:

Liikennehaitoilta suojaaminen kasvillisuudella

"Asuinalueetta voisi suojella tiheällä viheralueella liikenteen meluilta ja saasteelta."

Lisää kaupunkiluontoa

"Ei välttämättä oma puisto tarvitse olla, mutta vehreyttä olisi tärkeä saada alueelle."

Paikkoja kaupunkiviljelyä varten

"-- Kaupunkiviljelypaikka kuulostaisi myös hyvältä, keskustan asukkailla ei ole siihen ollutkaan sopivaa paikkaa aiemmin."

Kävelykatuja

"Alueen keskellä vain jalankulkijoille tarkoitettu rakennetun kulttuuriympäristön alue (aukioita, kujia, käytäviä ym)."

Aukioita reunustavine kahviloineen

"Tänne tehdasalueelle sopivaan kohtaan sopisi hyvin jokin viihtyisä aukio kahviloineen ym."

Sisäliikuntapaikkoja

"Liikuntatiloja tehdasrakennuksiin" - "Tehdashalleihin sopisi hyvin erilaisia sisäliikuntatiloja."

Rantareitin jatkaminen koko kierroksen

"Rantareitin jatkaminen, hoidetussa kunnossa - Lenkipolku jatkuisi koko onkilahden ympäri ilman tien ylityksiä."

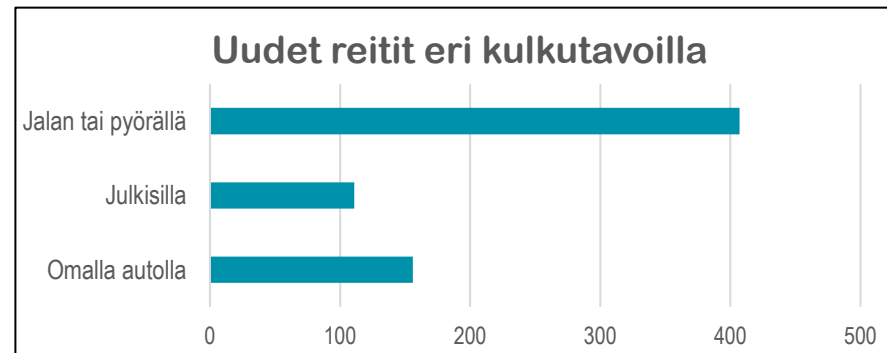
TULEVAISUUDEN REITIT

Eniten uusia reittejä kaikilla kolmella kulkutavalla toivoivat lähialueen virkistysaluetta ja aluetta ohikulkumatkoilla käyttävät.

Miehet ja naiset merkitsivät suunnilleen saman määrän kevyen liikenteen reittejä, mutta miehet merkitsivät enemmän julkisen liikenteen ja selvästi enemmän oman auton uusia reittejä.

18-30-v. ikäryhmä on merkinnyt eniten uusia reittejä kaikilla kulkutavoilla suhtautettuna ikäryhmän vastausten kokonaismäärään.

Nykyisin läpikulkuliikenteeltä suljetun tehdasalueen läpi toivottiin useita uusia reittejä. Kevyen liikenteen osalta erityisesti Kalastajankadulta suoraan Järvikadulle jatkuva reitti ja Laivakadulta Järvikadulle viistäen jatkuva reitti korostuivat karttamerkinnoissä. Julkisen liikenteen ja yksityisautoilun osalta eniten merkitty reitti on suora yhteys Kalastajankadulta Järvikadulle.

TULEVAISUUDEN REITIT

Jalan tai pyörällä, 407 merkintää

Julkisilla, 111 merkintää

Omalla autolla, 156 merkintää

ALUEEN KEHITTÄMISESTÄ SANOTTUA

Vuokrattavia yhteistiloja eri käyttötarkoituksiin

"Vuokrattavia työtiloja ja kulttuurille vuokrattavia tiloja (huutava pula bänditreeneitiloista, taiteilijoiden ateljeista ym.)"

Keikka- ja konserttipaikka

"Vasa behöver en lokal för musikevenemang." --. "Keikkapaikoille ehdottomasti tarvetta kaupungissa --". "Konserttitalon uusi paikka Wasatadionin sijasta."

Sisäliikuntapaikka

"Tänne olisi mahtavaa saada liikuntatiloja paikallisille urheiluseuroille." "Tuolla valmiita halleja joista saisi tekemisellä ison palloiluhallin Vaasaan joka täältä puuttuu."

Tilaa kaupunkivihreälle

"Alueelle riittävästi tilaa myös vihreälle, puille ja nurmikoille." "Bevara naturen så långt det går."

Monipuolisesti eri käyttötarkoituksia

"Kunhan alue olisi suurimmaksi osaksi muuta kuin asumiskäyttöön. --."

Olemassa olevien rakennusten monipuolinen hyödyntäminen

"Toivottavasti alueen teollisia tiloja saisi muunnettua loft-henkiseksi asumiseksi (ja yritystilaksi)). Säästäkää mahdollisimman paljon vanhoja rakennuksia, mutta rakentakaa uutta niiden tiloihin."

Alueen suunnittelu kevyt liikenne edellä ja huomioitava duo-raiteen mahdollisuus

"-- Liikenteen suunnittelun pitäisi mennä julkinen, kävely ja pyöräily edellä." "-- Otettava huomioon mahdollinen tulevaisuuden olemassa olevan raiteen käyttö esim raidebussille."

Toimintoja rannoille

"Vaasaan muuttaneena, 20v. sitten on tuntunut siltä, ettei täällä päättäjät ymmärrä meren suurta merkitystä. Palvelut ovat parantuneet ja Laivapuisto on upea! Palveluita rannan läheisyyteen lisää. --"

ALUEEN KEHITTÄMISEN MALLIT

Vastaajat toivot esiin runsaasti toteutuneita esimerkkejä vanhoista tehdasalueista tai –rakennuksista, jotka on muutettu uuteen käyttötarkoitukseen. Monet mainituista kohteista ovat nykyisin kulttuuritoiminnan käytössä, esimerkiksi elokuvateatterina, keikkapaikkoina tai taidegallerioina.

Vastaajat mainitsivat seuraavat kotimaiset referenssikohteet: Helsingin Teurastamo, Konepaja ja Kaapelitehdas, Turun Logomo, Tampereen Tullikamarin Pakkahuone, Finlaysonin alue ja Vapriikki, Seinäjoen Rytmikorjaamo, Fiskarsin ruukkikylä, Hämeenlinnan Verkatehdas, Porvoon Taidehalli, Rovaniemen Korundi. Ulkomaan kohteista mainittiin esimerkkinä Tallinnan Telliskivi.

Esimerkiksi hyvästä sisäliikuntahallista mainittiin Helsingin Urhea-halli.

Keskeisintä on kehittää merenrannassa sijaitsevaa aluetta kaikille kaupunkilaisille avoimena paikkana, kuten yksi vastaaja toteaa alueesta Tehtaanrannan nimellä ”*Fabriksstranden ska bli en plats för alla!*”

YHTEENVETO

Kyselyä mainostettiin eri kanavissa kaupungin, medioiden ja yksityisten henkilöiden toimesta. Se tavoitti todella hyvän vastaajamäärän suhteutettuna kaupungin asukaslukuun.

Vastaajat jättivät runsaan määrän avovastauksia ja merkitsivät keskimäärin 3-4 karttamerkintää vastaajaa kohti.

Vastaajien vastauksissa toistuivat tietyt teemat kysymyksestä riippumatta. Tarve kulttuurin esittämispaikeille ja sisäliikuntapaikoille sekä kaupunkivihreän tärkeä merkitys vastaajille toistuivat läpi kyselyn.

Vastaajat jättivät eniten keskenään ristiriitaisia vastauksia liittyen asuinrakentamiseen. Lähtökohtaisesti se, tulisiko alueelle rakentaa asuinrakennuksia jakoi vastaajia. Myös rakentamisen massiivisuuteen, kuten talotyyppeihin ja kerroslukuun, liittyvät mielipiteet olivat ristiriitaisia. Kuitenkin kysymykseen *minne alueella voisi rakentaa uusia asuinrakennuksia* jätettiin eniten karttamerkintöjä, mistä voi päätellä aiheen kiinnostaneen vastaajia.

Liikennejärjestelyjen osalta kevyen liikenteen suunnitteluun toivottiin kiinnitettävän erityistä huomiota ja uusia reittejä koettiin tarvittavan juuri jalkaisin ja pyörällä liikkumiseen. Monet vastaajat kokivat autoliikenteen aiheuttaman häiriön niin ongelmalliseksi, että toivoivat rakennuksia sijoitettavan melumuuriksi vilkkaasti liikennöityjen katujen ja junaraiteen varsille sekä kokonaan autottomia alueita.